SPÓŁDZIELCA

ORGAN DLA SPÓŁDZIELNI W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Prenumerata kwartalna zł 7.50 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę pocztową. Ukazuje się 10 i 25 każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania

Warunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wysoki i 21 mm szeroki 60 gr. Pismo podstawowe Nonpareille, szpalta tekstowa 1 mm wys. i 80 szerok. zł 8.80. Zniżone ceny ogłoszeń według Cennika Nr. 1. Adres: Wydaw. Rolnicze, Krakau, Glatzer Str. 48.

Telefon Nr. 116-79 i 116-80. Redakcja: 132-84 i 132-85.

Nr 14 | 25 lipca 1943 r. | Rok III

Gospodarka zbożem i paszami w r. 1943-44

W roku gospodarczym 1943/44 obowiązek odstaw produktów rolnych został uregulowany zupełnie odmiennie przez Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa.

Podczas gdy dotychczas kontyngent odstawy uważano za ilość minimalną, oddawaną przez gospodarstwo rolne, to kwotę odstawy nałożoną na gospodarstwo na przyszły rok gospodarczy uznaje się za kontyngent stały.

Tym samym nie jest jednak powiedziane, że ponadkontyngentowe ilości zebranych plonów wolno producentowi wprowadzać do obrotu według własnego uznania i po cenach innych, niż stałe ceny urzędowe. Jednocześnie zostaje on zobowiązany do oddania dozwolonym placówkom skupu wszystkich produktów, których nie może zużytkować we własnym gospodarstwie. Sprzedaż innym niż dozwolonym placówkom jest zasadniczo zabroniona i podlega karze.

Skoro producent w pełni wywiązał się ze swych obowiązków odstawy, wówczas zezwala się jemu i osobom przynależnym do gospodarstwa zwiększyć własną konsumcję zboża chlebowego. Poza tym wolno mu prosić o podwyższenie zapotrzebowania na zboże pastewne, jeśli może to wykazać na podstawie swego pogłowia inwentarza.

Przeróbki zboża na potrzeby własne należy dokonywać nadal w dopuszczonych do tych celów młynach. Natomiast nie będzie już więcej przemiału za zapłatą w naturze (odsypką), lecz tylko za gotówkę.

Poza tym producent może zboże pozostawione do jego dyspozycji na spożycie własne wymienić na produkty młynarskie w nowozorganizowanych punktach wymiany, będących jednocześnie punktami skupu. Przeróbkę we młynie, jak i wymianę we młynach pracujących na zamianę, wolno podejmować jedynie na podstawie karty przemiałowej.

W związku z nowym uregolowaniem zasad premiowania na podkreślenie zasługują szczególnie przepisy jakościowe. Odstawiając zboża, płody strączkowe itd. o wyższym, niż dopuszcza zarządzenie, odsetku zawartości ziarn chudych, piasku lub innych składników obcych, producent winien się liczyć ze stratami premiowymi, które mogą mieć skutki wielce dla niego niekorzystne. Zaleca się dlatego dostarczać tylko towar, odpowiadający postanowieniom rozporządzenia.

Poza tym należy dodatkowo dostarczyć ilość potrzebną za obce domieszki, tych bowiem nie zalicza się do odstawy.

Co do sprzedaży i zużytkowania produktów rolnych, to nie ma zmian w stosunku do roku ubiegłego. Tak samo nie zmieniły się bądź wcale, bądź tylko nieznacznie postanowienia dotyczące młynów i innych zakładów obróbki i przeróbki.

Odnośnie do uporządkowania rynku detalicznego wszystkie młyny przemysłowe Gen. Gub. począwszy od 15 lipca 1943 są obowiązane do zaoferowania dnia 1. i 15. każdego miesiąca przypadających produktów przemiału bezpośrednio Centralnemu Urzędowi Rolniczemu, Centrali w Krakowie.

Nowość stanowi wprowadzenie s ą d ó w r o z j e m c z y c h d l a s p o r ó w d o t y c z ą c y c h j a k o ś c i, które rozstrzyga biegły rozjemca.

Ceny za zboże zostały niezmienione w nowym roku gospodarczym, wyjątek stanowią ceny za strączkowe, które będą podwyższone.

Zasadniczo na nowo uregulowano sprawę wypożyczania (wynajmowania) worków jutowych i papierowych. Po 60 dniach przepada zastaw i kończy się wynajem.

Ów sposób uregulowania nie chroni jednak od zakazu zaopatrzenia tych gospodarstw, którym udowodni się złośliwość lub niedbalstwo w zwrocie worków. Młyny przemysłowe i hurtownicy artykułów mącznych muszą się szczególnie troszczyć, aby worki zwracano w wyznaczonym czasie.

W nowym opracowaniu ukazały się załączniki 1—10 wykazów cen. Informują one szczegółowo o cenach własnych wytwórcy (producenta), rozpiętościach zysków dla hurtowników i detalistów oraz o cenach dla konsumentów.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 lipca 1943 r.

Reglamentacja gospodarcza

(Ciąg dalszy)

VI. Przepisy prawne dotyczące reglamentacji życia gospodarczego

1. Wzmożona reglamentacja życia gospodarczego, będąca wynikiem gospodarki wojennej, wysunęła spółdzielnie rolniczo handlowe na pierwszy plan wśród placówek gospodarczych. Żyjemy bowiem w okresie wojny i wiemy, że wojna siłą rzeczy zakłóca równowagę gospodarstwa społecznego i że jest ona w gospodarce publicznej zjawiskiem dynamicznym. Stwarza ona specjalną koniunkturę, w czasie której wzmaga się ingerencja władz, regulujących życie gospodarcze, powstają różne gospodarcze instytucje centralne, odradza się polityka cen maksymalnych, cenników, jednym słowem powstaje specyficzna organizacja życia gospodarczego, oparta na dyscyplinie produkcji, rozdziału i konsumcji.

W związku z wojną stwierdzamy przede wszystkim znaczny rozrost agend spółdzielni rolniczo-handlowych, które z polecenia władz spełniają cały szereg różnych zadań aprowizacyjno-gospodarczych, w szczególności w zakresie skupu zboża kontyngentowego. Fachowa strona dostarczania rolnikom kwalifikowanego ziarna siewnego, względnie wymiany zbóż siewnych, rozprowadzanie ziemniaków-sadzeniaków itp. zostaje powierzona spółdzielniom rolniczo-handlowym. Niezależnie od współdziałania w organizacji wytwórczości rolnej i w organizacji wyżywienia ludności nierolnej za pomocą skupu zbóż kontyngentowych, spółdzielnie rolniczo-handlowe spełniają nadto cały szereg innych ważnych zadań, jak np. dostarczanie gospodarstwom wiejskim towarów przemysłowych, które na skutek ograniczonej ilości muszą być rozdzielane równomiernie systemem kontyngentów i premii.

2. Kontrolę wykonania tych zadań sprawuje państwowy organ: Powiatowy Urząd Rolniczy (Kreisstelle). Powiatowe urzędy rolnicze w danym okręgu tj. dystrykcie zorganizowane są w okręgowe urzędy rolnicze, te znów mają swoją centralę w Krakowie, a mianowicie Centralny Urząd Rolniczy (Landwirtschaftliche Zentralstelle).

Centralny Urząd Rolniczy powołany został do życia z dniem 25 stycznia 1940 trzecim postanowieniem wykonawczym z dnia 21. I. 1940 do rozporządzenia z dnia 23. 11. 1939 o gospodarce wyżywienia i rolnictwa w Gen. Gub. (Dz. Rozp. II str. 21), celem uregulowania obrotu wytworami gospodarki wyżywienia i rolnictwa i jest on równocześnie centralą towarową dla spółdzielni rolniczo-handlowych.

Zadaniem Centralnego Urzędu Rolniczego jest współdziałanie przy kontroli i kierowaniu obrotem wytworami gospodarki wyżywienia i rolnictwa według poleceń kierownika Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa przy Rządzie Generalnego Gub., w szczególności w zakresie zaopatrzenia w środki żywności obszaru Gen. Gub. oraz wyrównywania braków i nadwyżek w poszczególnych obszarach, nadto w zakresie przydziału towarów, stwarzania zapasów i magazynowania oraz pokrycia zapotrzebowania środków żywnościowych należących się wojsku, różnym władzom i urzędom.

Kontrolę nad wykonaniem tych zadań z ramienia Centralnego Urzędu Rolniczego sprawuje w powiecie Powiatowy Urząd Rolniczy (Kreisstelle), na czele którego stoi kierownik (Kreisstellenleiter).

3. Od zakresu działania kierownika Powiatowego Urzędu Rolniczego, działającego wyłącznie z ramienia „Landwirtschaftliche Zentralstelle", odróżnić należy zakres działania komisarzy Powiatowych spółdzielni rolniczo-handlowych, którzy działają z ramienia okręgowych komisarzy Związku Rewizyjnego i których zadaniem jest sprawować nadzór i kontrolę nad spółdzielniami, położonymi w rejonie ich działania. Czuwają oni przede wszystkim nad wykonywaniem przez spółdzielnię wszelkich zarządzeń wydanych przez Głównego Komisarza Związku Rewizyjnego i przez komisarzy okręgowych, jak również nad przestrzeganiem przez spółdzielnie rozporządzeń i zarządzeń władz niemieckich, niezależnie od obowiązujących przepisów polskiej ustawy o spółdzielniach i przepisów statutowych.

Komisarz Powiatowej spółdzielni rolniczo-handlowej nadzoruje i kontroluje przede wszystkim działalność zarządu i rady nadzorczej powiatowej spółdzielni i w wypadku, gdyby jego zdaniem cały zarząd względnie rada nadzorcza lub poszczególni jej członkowie byli nieodpowiedni, winien on spostrzeżeniami tymi podzielić się z okręgowym komisarzem Związku Rewizyjnego i złożyć mu odpowiednio umotywowane wnioski. Przyjmowanie i zwalnianie personelu nastąpić może tylko za jego zgodą, a jeśli chodzi o dyrektorów i kierowników działów, to musi być ta sprawa uprzednio uzgodniona jeszcze z okręgowym komisarzem Związku.

Ponadto komisarz powiatowej spółdzielni rolniczo-handlowej ma prawo wglądu w gospodarkę budżetową spółdzielni. Bez jego zgody, nie mogą być udzielane kredyty towarowe powyżej 1000 zł., przy wszelkiego rodzaju zakupach inwentarza spółdzielni względnie remontach, o ile przekraczają one kwotę 5 tys., musi być uprzednio zasięgnięta zgoda okręgowego komisarza Związku. Komisarz powiatowej spółdzielni jest nadto zobowiązany do przeprowadzania kontroli gospodarki kasowej, do przeprowadzania kwartalnych rewizji w zakresie obrotów na kontach rzeczowych, towarowych, kasy i kosztach prowadzenia. Natomiast nie należą do niego sprawy organizacyjne jakiegokolwiek rodzaju w zakresie spółdzielni jak np. zakładanie nowych spółdzielni, fuzje, rozwiązanie, otwieranie oddziałów itp. Te sprawy należą bowiem do wyłącznej kompetencji okręgowych komisarzy Związku Rewizyjnego.

Zakres działania i kompetencje kierowników powiatowych Urzędów Rolniczych i komisarzy Powiatowych Spółdzielni Rolniczo-Handlowych uregulowane zostały bliżej instrukcją z dnia 14. IX. 1942 wydaną przez Głównego Komisarza Związku Rewizyjnego i Kierownika Centrali Gospodarczej L. Z.

4. Mimo wykonywania przez spółdzielnie zleconych funkcyj, zachowały one swoje podstawy prawno-organizacyjne. Struktura ich oparta jest nadal na polskiej ustawie o spółdzielniach. Spółdzielnie nasze mają nadal swoje władze organizacyjne, podobne jak przed wojną, uprawnienia i obowiązki organów nadzorczych, zarządzających i członków są te same, co i przed wojną. W związku z wojną, przybył natomiast czynnik nadzoru i kontroli z ramienia władz. Sprawa ta uregulowana została rozporządzeniem z dnia 23 listopada 1939 o gospodarce wyżywienia i rolnictwa w Gen. Gub. (Dz. Rozp. str. 63), w ten sposób, że z dniem 1. XII. 1939 został powołany do życia Wydział Wyżywienia i Rolnictwa przy Rządzie Gen. Gub., którego nadzorowi i prawu zarządzeń podlegają spółdzielnie.

Do ingerencji Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa należą wszelkiego rodzaju produkty gospodarki zbożem i paszą, gospodarki browarniczej, ziemniaczanej, cukrowej, gospodarki artykułami spożywczymi i kolonialnymi, gospodarki ogrodniczej, uprawy wina, gospodarki bydłem, mlekiem i tłuszczami, tudzież gospodarki drobiem i jajami, oraz gospodarki rybnej.

W wypadku wykroczenia przeciwko rozporządzeniu z dziedziny gospodarki i wyżywienia lub postanowieniem

wykonawczym, a nawet w wypadku usiłowania ich obejścia, stosowane jest specjalne agrarne prawo karne. Pojawiło się ono niedawno teraz w rozporządzeniu z dnia 9 grudnia 1942 o prawie karnym z dziedziny gospodarki wyżywienia i rolnictwa (Dz. Rozp. Nr. 109 str. 754). Rozporządzenie tu uchyla poprzednie przepisy karne przewidziane w szeregu rozporządzeń i postanowień wykonawczych z dziedziny gospodarki wyżywienia i rolnictwa i przewiduje kary porządkowe we formie kar grzywny, które wymierzone być mogą przez starostę, gubernatora okręgu, lub kierownika Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Gen. Gub., przy czym starosta może wymierzyć grzywnę do 10 tys. zł., gubernator okręgu do 100 tys. zł., a kierownik Wydziału w nieograniczonej wysokości. W razie nieściągalności grzywny wchodzi kara aresztu do 3-ch miesięcy. W pewnych wypadkach może być w miejsce kary grzywny lub aresztu nałożony na sprawcę obowiązek dostarczenia produktów gospodarki wyżywienia i rolnictwa, jako świadczenie rzeczowe, albo obowiązek wykonywania pracy.

6. Sprawa, dotycząca całokształtu gospodarki zbożem i paszą na bieżący rok gospodarczy 1942/43, została uregulowana rozporządzeniem G. G. z dnia 3 września 1942 (Dz. Rozp. Nr. 70). Zarządzenie to reguluje nie tylko sprawę kontyngentu, ale przewiduje też i obowiązek zaofiarowania Centralnemu Urzędowi Rolniczemu zboża i wszelkich płodów strączkowych, oraz siana i słomy, o ile nie są one potrzebne we własnym zakresie do wyżywienia ludzi lub zwierząt na deputaty lub cele zasiewu, tudzież wszelkie płody oleiste, o ile nie są one konieczne do zasiewu we własnym zakresie. Zarządzenie to stanowi nadto, że zboża, płody strączkowe i oleiste wolno zużyć lub zbyć tylko w tym celu, w jakim je nabyto, a więc np. zboża siewnego nie wolno używać względnie wprowadzać do obrotu dla innych celów, jak tylko dla celów zasiewu, przy czym wyjątki mogą być dokonane tylko za zezwoleniem Gubernatora okręgu.

W zarządzeniu tym spotykamy się również z pojęciem zboża pastewnego i zboża przemysłowego, a mianowicie zboże pastewne jest to zboże przeznaczone na paszę, w szczególności owies pastewny, oraz mieszanki owsa pastewnego i jęczmienia, jeśli owies jako składnik wynosi więcej niż 50 %, zaś przez zboże przemysłowe należy rozumieć jęczmień, owies, żyto i pszenicę wtedy, gdy przeznaczone są one do obróbki lub przeróbki przemysłowej.

Ponadto pojawiło się nowe zarządzenie o ustaleniu cen za zboże, produkty zbożowe, płody strączkowe, płody oleiste i pasze na rok gospodarczy 1942/43 w Dzienniku Rozporządzeń Nr. 70 z dnia 3 września 1942, które zawiera postanowienia dotyczące cen powyższych produktów i ich kalkulacji, przy czym do zarządzenia tego dołączone są cenniki za wszystkie te produkty i ich przetwory z podaniem cen maksymalnych. Zarządzenie stanowi, że ceny ustalone dla zakupu są cenami stałymi, których nie wolno przekraczać ani obniżać. Wykroczenia przeciwko temu zarządzeniu podlegają karze według § 6 Rozp. o kształtowaniu cen z dnia 12. IV. 1940 (Dz. Rozp. G. G. I, str. 131) warami różnego rodzaju itp.

7. Reglamentacja rynku zatacza coraz to szersze kręgi, wnikając niemal w każdą dziedzinę życia gospodarczego. Zostają powołane do życia inne jeszcze centralne urzędy gospodarcze, jak Urząd Zasiewów, Urząd Gospodarowania Żelazami i Stalą, Urząd Gospodarowania Papierem i Towarami różnego rodzaju i t. p.

Urząd Zasiewów (Saatgutsstelle) powołany został do życia 10-tym postanowieniem wykonawczym z dnia 6 marca 1940 do rozporządzenia z dnia 23. 11. 1939 o gospodarce wyżywienia i rolnictwa w Gen. Gub. (Dz. Rozp. II, str. 163), jako centralny urząd dla obrotu zasiewami, podlegający kierownikowi Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa przy Rządzie Gen. Gub. Celem spełnienia swych zadań Urząd Zasiewów może nie tylko kupować i sprzedawać zasiewy wszelkiego rodzaju, ale również przejmować plon nasion, bądź to w drodze kupna dobrowolnego, bądź nawet przymusowo.

Zarządzeniem tego urzędu został wprowadzony obowiązek zaofiarowania nasion. Obowiązek ten polega na tym, że otrzymane od producenta partie plonów nasion, w szczególności zbóż siewnych i nasion oleistych, jak np. rzepak, len — należy zaofiarować Urzędowi Zasiewów wraz z próbkami tych plonów, który może zaofiarowane mu plony oddać do obrotu, lub sam je kupić. Urząd Zasiewów może również określić minimalne ilości plonów, które będą zwolnione od obowiązku zaofiarowania.

Jak wiadomo, na podstawie zarządzenia komisarza Związku Rewizyjnego z dnia 20 marca 1941 przeprowadzane są po spółdzielniach rolniczo-handlowych specjalne rewizje nasienne, celem stwierdzenia, czy i w jaki sposób spółdzielnie wywiązują się z obowiązku zaofiarowania Urzędowi Zasiewów materiału siewnego, czy w zakupach i sprzedaży miały miejsce przekroczenia cen, oraz czy zapasy magazynowe zbóż siewnych, nasion i sadzeniaków zgadzają się z pozostałościami książkowymi.

W zakresie gospodarki nasiennej wydany został nadto cały szereg zarządzeń, regulujących ceny maksymalne nasion, sadzeniaków i zbóż siewnych.

8. Urząd Gospodarowania Żelazem i Stalą w Gen. Gub. powołany do życia rozporządzeniem z dnia 27 stycznia 1940 (Dz. Rozp. I. str. 43), normuje sprawę nabywania i dostawy wyrobów żelaza i stali. W szczególności ostatnie zarządzenie tego Urzędu z dnia 24 sierpnia 1942 normuje sprawę przydziału żelaza, tylko na podstawie specjalnych kart uprawniających do nabywania żelaza, przy czym przydział nastąpić może tylko przez placówki kontyngentowe. Jeśli chodzi o zaopatrzenie gospodarstw rolniczych, to wyroby żelazne można nabywać tylko na podstawie karty premiowej.

Z dniem 1 października 1942 weszło w życie zarządzenie Urzędu Gospodarowania Żelazem i Stalą, w myśl którego kupcom detalicznym dozwolona jest sprzedaż towarów żelaznych tylko takim nabywcom, którzy zaspakajają potrzeby publiczne i tylko na podstawie t. zw. „marki na żelazo G. G.“. W wyjątkowych tylko wypadkach odbiorcom prywatnym mogą być sprzedawane określone rodzaje towarów żelaznych bez „marki na żelazo“ w takich sklepach, które otrzymają na to wyjątkowe zezwolenie. Chodzi tu w szczególności o pewne, nieliczne już zresztą, przedmioty użytku gospodarczego, drobne sprzęty kuchenne itp., które mogą być sprzedane tylko w wypadkach niezbędnej potrzeby.

„Marki na żelazo“ są nieważne, o ile chodzi o pokrycie zapotrzebowania rolniczych i domowych gospodarstw wiejskich. Spółdzielnie rolniczo-handlowe w tych wypadkach mogą towary żelazne sprzedawać ludności wiejskiej jedynie wzamian za kwity premiowe.

9. W czerwcu 1942 został powołany do życia dziennikiem rozporządzeń Nr. 62 nowy Centralny Urząd pod

nazwą: „Urząd Gospodarowania Papierem i Towarami różnego rodzaju w Gen. Gub.". Celem tego urzędu jest uregulowanie obrotu i nadzoru nad papierem, papą, towarami papierowymi, produktami druku i przeróbki papieru, oraz towarów różnego rodzaju. Odnośnie towarów różnego rodzaju chodzi tu o takie towary, które nie są jeszcze objęte gospodarką publiczną, a które Rząd G. G. przydzieli do gospodarowania powyższemu Urzędowi. Urząd ten jest uprawniony do wydawania zarządzeń w przedmiocie rozdziału, zbytu i zużycia papieru jak i wspomnianych towarów różnego rodzaju, w przedmiocie ich wytwarzania i przeróbki, a nadto może zamykać przejściowo lub na stałe zakłady wytwórcze i przedsiębiorstwa handlowe, jak również zarządzić oddanie zapasów towarowych.

10. Przegląd ważniejszych zagadnień z dziedziny reglamentacji życia gospodarczego nie byłby zupełny, gdybyśmy jeszcze paru słów nie poświęcili specjalnemu zagadnieniu cen maksymalnych. Jak wiemy istnieje w tej dziedzinie specjalna placówka pod nazwą Wydziału kształtowania cen w Gen. Gub., powołana do życia z dniem 1 maja 1940 rozporządzeniem o kształtowaniu cen w Gen. Gub. z dnia 12. IV. 1940 (Dz. Rozp. I, str. 131).

Zadaniem tego Wydziału jest ustalanie cen i wynagrodzeń, tudzież kontrola kształtowania cen za wszelkie dobra i świadczenia, szczególnie pierwszej potrzeby, w dziedzinie produkcji rolnej, rzemieślniczej i przemysłowej. Rozporządzenie to powiada, że wtedy tylko wolno podwyższać ceny i wynagrodzenia ponad stan osiągnięty w dniu 31 sierpnia 1939, jeżeli nie zostały ustalone ceny maksymalne lub nie zostały wydane odmienne zarządzenia. Podwyższenie czynszu mieszkaniowego i dzierżawnego ponad stan osiągnięty w dniu 31 sierpnia 1939 jest np. w myśl tego rozporządzenia niedopuszczalne.

Rozporządzenie to wprowadza nadto zakaz handlu łańcuchowego (Kettenhandel) t. j. handlowania towarami bez przeznaczenia ich do bezpośredniej konsumcji lub zużytkowania po cenach wyższych niż zakupu, tudzież t. zw. handlu ukradkowego (Schleichhandel), t. j. handlowania towarami z obejściem wydanych przepisów, względnie w miejscach takich, w których sprzedaż takich towarów nie jest dozwolona lub zwykle się nie odbywa, a nadto t. zw. gromadzenia zapasów, t. j. nabywania towarów w ilościach przekraczających własne zapotrzebowania lub własne potrzeby handlowe.

Rozporządzenie o kształtowaniu cen z dnia 12. IV. 1940 zawiera nadto postanowienia karne (§ 6), które przewidują karę więzienia lub grzywny do nieograniczonej wysokości lub jedną z tych kar za wszelkie wykroczenia przeciw przepisom tego rozporządzenia, przy czym usiłowanie jest również karane. Oprócz tego orzeczoną być może konfiskata osiągniętej zapłaty lub przedmiotów, do których czyn karygodny się odnosi. Właściwym do wyrokowania jest Sąd Niemiecki na wniosek kierownika Wydziału Kształtowania cen lub kierowników Wydziałów kontroli Cen. W przypadkach mniejszej wagi mogą być wymierzane kary porządkowe do nieograniczonej wysokości.

„Oto, co dajesz"

Wystawa Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-handlowej we Lwowie

We Lwowie, na Persenówce, zorganizowało lwowskie starostwo wiejskie wielką wystawę rolniczą — mającą mieszczanom unaocznić wielostronny wysiłek rolnictwa dla zapewnienia miastom wyżywienia. Dla chłopa-rolnika ma to być zarazem widoczny znak uznania za jego wyczyny ostatnich dwu lat w sektorze aprowizacyjno-produkcyjnym. Wystawa, otwarta 10 bm. zajmuje cały obszar dawniejszego terenu wyścigowego Persenówki.

Obok rozmaitych ogólnych obiektów wystawowych, odnoszących się do wszelkiego rodzaju wyrobów wiejskich, sztuki regionalnej — obok wyrobów ręcznego tkactwa i ceramiki — wyrobów kuchennych i zabawkarskich — podpada imponująca wystawa Lwowskiej Powiatowej Spółdzielni Rolniczo Handlowej.

Pod przystępnym hasłem „Ty dajesz!" („Du gibst!") rozłożone są i uwydatnione wszystkie przez wieś i rolników odstawione produkty, mianowicie: olej, miód, konopie, len, wełna, ziemniaki, owoce, jarzyny — obok żywca w postaci drobiu, gęsi, kaczek. Szczególnie licznie reprezentowany jest „drobny inwentarz" — zatem króliki, kozy, gołębie i wspaniałe okazy owiec (merino).

Prawdziwą rozkosz dla oka przedstawia widowisko „martwej natury" owocarskiej. Poza tym widzimy szczegółowy dział pszczelarski, z okazem nowoczesnej wylęgarni dla królowej — oraz ule z ścianami szklannymi, co zezwala na obserwację pszczół podczas miodobrania.

Wszystko to świadczy nie tylko o wysokim stanie tamtejszej gospodarki rolnej, ale też o odpowiednim stanowisku i rozwoju pracy spółdzielczej.

Czynności księgowego po zamknięciu miesiąca

Po zakończeniu każdego miesiąca księgowy powinien uzgodnić zapisy na kartach kontowych z zapisami w dziennikach, zestawić listę sald na kontach osobowych, a następnie sporządzić miesięczne sprawozdanie spółdzielni na formularzu, wymaganym przez Związek Rewizyjny.

Miesięcznym uzgadnianiem kont nazywamy stwierdzenie, czy zapisy i sumy obrotowe na kontach szczegółowych są identyczne z zapisami i sumami obrotowymi na odpowiednich kontach głównych, oraz czy suma obrotów wszystkich kont głównych jest zgodna z obrotami dziennika „O".

Miesięczne uzgadnianie kont przy prowadzeniu księgowości metodą przebitkową jest dużo mniej kłopotliwe, niż przy wszystkich metodach prowadzenia księgowości w książkach oprawnych. W księgowości przebitkowej zapisy na kontach zawsze są identyczne z zapisami w dziennikach, gdyż zapisy są jednoczesne. Przeciwnicy metod przebitkowych w księgowości zarzucają, że przy metodzie jednozapisu błąd popełniony podczas księgowania jest trudny do odszukania i możliwy do odnalezienia dopiero po otrzymaniu wyciągów od osób trzecich względnie przy porównywaniu zapisów w księgowości finansowej z księgami magazynowymi itd. Natomiast przy prowadzeniu ksiąg oprawnych jeden dokument jest księgowany przez różne osoby raz w dzienniku, a następnie w księgach szczegółowych. Zarzut powyższy byłby słuszny wtedy, gdyby w spółdzielniach, prowadzących księgowość przebitkową, nie zestawiano przed przystąpieniem do księgowania arkuszów bilansowania wstępnego. Przy bilansowaniu wstępnym otrzymujemy na każdy dzień porównywalność prawidłowości zapisów i możemy każdego dnia sprostować popełnione ewentualnie błędy.

Opuszczenie zaksięgowania jakiegoś dokumentu, błąd często spotykany przy prowadzeniu ksiąg oprawnych, jest wykluczone, gdyż tego samego dnia wykryłaby się niezgod-

ność sum obrotowych pomiędzy dziennikami a bilansowaniem wstępnym. Dokument opuszczony powinien być tego samego dnia zaksięgowany. Również tego samego dnia muszą być dokonane sprostowania błędów popełnionych wskutek zaksięgowania fałszywego sum bądź też zaksięgowania dokumentu na nieodpowiednie konto.

Jak postępować należy w tego rodzaju wypadkach? Otóż obowiązuje zasada, że wszelkich poprawek na kartach kontowych dokonywa się tylko przebitkowo. Po stwierdzeniu zaksięgowania nieodpowiedniej sumy na karcie kontowej, nakłada się daną kartę kontową na przypadające jej miejsce w dzienniku, przekreśla się poprzednio sumę czerwonym atramentem, wypisując u góry czerwonym atramentem sumę właściwą. Poprawka uwidoczni się wtedy na odbitce dziennikowej. Przy prowadzeniu księgowości przebitkowej istnieje również możliwość popełniania błędu podczas grupowania pozycyj w dzienniku „R". Mianowicie suma konta szczegółowego podczas grupowania może być zaliczone na niewłaściwe konto główne. Suma zbiorowa kont głównych będzie zgodna z ogólną sumą obrotów dziennika „R", natomiast sumy obrotowe poszczególnych kont głównych będą nieprawidłowe. Popełniony błąd jest możliwy do odszukania dopiero przy uzgadnianiu kont z końcem miesiąca, gdy sumy kont szczegółowych będą niezgodne z sumą kont głównych. Postępujemy w danym wypadku identycznie, jak już poprzednio omówiliśmy. Odszukujemy miejsce, w którym błąd został popełniony. Poprawiamy w dzienniku „R" czerwonym atramentem sumy pochodzące ze zgrupowania, na właściwe, poprawiamy odpowiedni raport, a następnie w dzienniku „O" poprawiamy błąd przebitkowo czerwonym atramentem. Zaznaczyć należy, że w tych wypadkach sumy pochodzące z obrotów nie ulegają zmianie ani w dzienniku „R", ani też w dzienniku „O". Podobnie jak przy prowadzeniu ksiąg oprawnych mogą zachodzić błędy zaksięgowania dokumentu na nieodpowiednie konto. Np. obciążono lub uznano klienta A, zamiast klienta B, zaksięgowano pozycje na koszty osobowe, zamiast na koszty rzeczowe itp. Po wykryciu tego rodzaju błędu dokonywamy normalnego storna, czego wyjaśniać bliżej już nie potrzeba.

Księgowość przebitkowa ma tę wyższość nad księgami oprawnymi, że uzgadnianie zapisów dokonujemy właściwie każdego dnia, a przy drugiej metodzie zazwyczaj dopiero po ukończeniu miesiąca. Z tego względu na końcu miesiąca pozostaje sprawdzenie prawidłowości sumowania poszczególnych kart kontowych. Ze względu na możliwość popełnienia błędów w sumowaniu, do czasu uzgodnienia sumacji, sumy obrotowe powinny być wypisywane „maczkiem" ołówkowo.

Nie wszystkie spółdzielnie rolniczo-handlowe doceniają konieczność prowadzenia specjalnych ksiąg kontroli kont. Niejednokrotnie obserwujemy w spółdzielniach zjawisko wypisywania sum obrotowych na koniec miesiąca na luź-

nych arkuszach i na brudno. Arkusze gubią się i brak wskutek tego istotnego sprawdzianu, że zapisy zostały ostatecznie uzgodnione.

Za prowadzeniem specjalnych i oprawionych ksiąg kontroli kont przemawiają względy następujące:

1) Zasada racjonalnej organizacji pracy; przy prowadzeniu specjalnych ksiąg kontroli symbol i nazwę konta wypisujemy jednorazowo w księdze, a wkońcu każdego miesiąca tylko sumy obrotowe.

2) W książkach kontroli kont posiadamy przegląd obrotów w ciągu całego roku. Nie sięgając do poszczególnych kart kontowych od razu na podstawie księgi orientujemy się co do ruchliwości poszczególnych kont, stwierdzamy konta „martwe", stwierdzamy również na kontach towarowych obroty poszczególnymi artykułami.

Księgi kontroli kont umożliwiają szybkie zorientowanie się co do stanu interesów spółdzielni w szczegółach i powzięcie przez kierownictwo odpowiednich decyzyj.

3. Na podstawie odpowiedniego grupowania kont w księgach kontroli wprowadzamy metodą statystyczną tak zwane

konta pośrednie, upraszczając znacznie manipulacje księgowe. Sumy obrotowe różnego rodzaju kont pośrednich są konieczne ze względu na wymagania planu kont, jak również ze względu na dostarczenie danych z życia spółdzielni do sprawozdań okresowych i rocznych.

4. W księdze kontroli .kont otrzymujemy w jednym miejscu kolejno surowe bilanse miesięczne, jak również sumy zamknięć rocznych, jako potwierdzenie sum, które są zaksięgowane na kartach kontowych rachunku strat i zysków i rachunku bilansu zamknięcia.

5. Prowadzenie specjalnych ksiąg kontroli kont umożliwia nam dokonywanie pewnych uproszczeń w sposobie otwierania i zamykania kont szczegółowych drogą nieprzebitkową. Ponieważ książkowo jest udowodniona zgodność obrotów i sald kont szczegółowych z kontami głównymi przy zamykaniu i otwieraniu ksiąg, zamykamy przebitkowo jedynie konta główne, bez przebitki natomiast konta szczegółowe.

W numerze 10 z dnia 25 maja 1942, 12 z dnia 25 czerwca 1942 oraz 13 z dnia 5 lipca 1942 naszego czasopisma ukazały się artykuły na temat prowadzenia ksiąg kontroli kont. Autor proponuje prowadzenie następujących ksiąg kontroli kont:

1. Księgę kontroli kont towarowych,
2. Księgę kontroli kont osobowych,
3. Księgę kontroli kont rzeczowych i bilansów,
4. Księgę kontroli udziałów członkowskich.

Sposób prowadzenia tych ksiąg jest omówiony dokładnie w wyżej wymienionych numerach „Spółdzielcy". Dlatego nie będziemy powtarzać tego po raz drugi — podamy jedynie wzory wypełnionych ksiąg kontroli oraz pewne wyjaśnienia, które nie były uwzględnione w artykułach.

Poniżej podajemy wzór wypełnionej księgi kontroli kont towarowych; sumy obrotowe obejmują cały rok dla uproszczenia przykładu. W praktyce należy uzgadniać poszczególne miesiące oddzielnie oraz co kwartał dokonywać obliczenia towarowego.

Towary *dla* rolników **Miesiąc lipiec — czerwiec 1942/3**

	Nazwa towaru	Ilość		Kupno		Sprzedaż			
						członkom		niezłonkom	
		Przychód	Rozchód	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
A/0	Superfosfat	2798200,—	2782900,—	108461,—	5800,—	5800,—	95720,—	—	14680,—
A/1	Tomasyna	850600,—	820520,—	119022,—	8200,—	800,—	88432,—	—	26003,—
A/2	Saletra	444500,—	399500,—	70616,—	5800,—	1100,—	59685,—	—	4 011,—
	A) Razem nawozy szt. . . .	—	—	298099,—	19300,—	7700,—	243837,—	—	44694,—
D/0	Młocarnie	278,—	275,—	86300,—	3600,—	8680,—	72330,—	—	16270,—
D/1	Pługi.	731,—	701,—	65220,—	3300,—	15200,—	64300,—	—	15300,—
D/2	Brony	158,—	148,—	41800,—	4930,—	12300,—	4 2870,—	700,—	8500,—
	D) Razem maszyny	—	—	193320,—	11830,—	36180,—	179500,—	700,—	40070,—
K/0	Wódka	16306,—	16045,—	133124,—	2646,—	—	117218,—	800,—	13160,—
K/1	Papierosy.	2238800,—	2262600,—	67790,—	12359,—	950,—	41611,—	—	15620,—
	K) Razem tow. o pod. sc. .	—	—	200914,—	15005,—	950,—	158829,—	800,—	28780,—
I/0	Żyto siewne	229800,—	219800,—	103362,—	15612,—	2700,—	88120,—	2040,—	5720,—
I/1	Pszenica siewna	207700,—	192700,—	141550,—	15820,—	2400,—	117974,—	1366,—	13832,—
	I) Razem nasiona	—	—	244912,—	31432,—	5100,—	206094,—	3406,—	19552,—
M/0	M) Sklep	270326,—	186766,—	202080,—	12098,—	4561,—	164315,—	406,—	9053,—
	Ogółem towary dla rol. .	—	—	1139325,—	89665,—	54491,—	952575,—	5312,—	142149,—

Towary *od* rolników — Miesiąc lipiec — czerwiec 1942/3

Symbol konta tow.	Nazwa towaru	Ilość		Kupno od członków		Kupno od niečłonków		Sprzedaż	
		Przychód	Rozchód	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
S/0	S) Ziemniaki	1 053 735,—	993 735,—	63 958,—	5 474,—	14 366,—	—	6 215,—	77 865,—
T/0	Siano	660 627,—	640 627,—	45 690,—	6 620,—	8 620,—	—	5 360,—	53 750,—
T/1	Słoma	1 107 650,—	1 057 650,—	31 256,—	6 266,—	15 380,—	—	8 425,—	49 735,—
	T) Razem słoma i siano . .	—	—	76 946,—	12 886,—	24 000,—	—	13 785,—	103 485,—
	Ogółem towary od rolników .	—	—	140 904,—	18 360,—	38 366,—	—	20 000,—	181 350,—

Towary ajencyjne — Miesiąc lipiec — czerwiec 1942/3

Symbol konta tow.	Nazwa towaru	Ilość		Kupno od członków		Kupno od niečłonków		Sprzedaż	
		Przychód	Rozchód	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
33/0	Żyto ajencyjne	1 019 200,—	1 009 200,—	290 416,—	287 616,—				
33/1	Pszenica ajencyjna	787 500,—	772 500,—	275 625,—	271 375,—				
33/2	Pszenica siewna ajencyjna .	452 418,—	442 418,—	226 009,—	221 009,—				
	Ogółem towary ajencyjne . .	—	—	792 050,—	780 000,—				

W ten sposób mamy uzgodnione kolumny wartościowe. Kolumny ilościowe uzgadniamy z księgami magazynowymi, bądź dla sklepów z księgami sklepowymi lub raportami sklepowymi.

W końcu każdego miesiąca ponadto musimy podać w sprawozdaniu miesięcznym obroty za miesiąc sprawozdawczy. Powstaje nowa trudność techniczna, gdyż z księgi kontroli otrzymujemy obroty zawsze od początku roku, a nie za dany miesiąc. Rozwiązanie tej trudności jest możliwe w sposób następujący:

W księdze kontroli kont otwieramy dla obrotów każdej grupy towarowej osobną kartę i prowadzimy zestawienie obrotów według wzoru podanego niżej.

Podajemy przykład dla nawozów sztucznych (Grupa A).

A) Nawozy sztuczne Rok 1942/3

Nazwa miesięcy	Ilość	Sprzedaż członkom		Sprzedaż niecz łonkom		Razem		Obrót faktyczny
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Credit
Obrót za lipiec . .	4001920	7700,—	243837,—	—	44694,—	7700,—	288531,—	280831,—
„ za sierpień .								
od początku roku								
Obrót za wrzesień								
„ od początku roku								
itd.								

Wypisujemy zawsze z księgi kontroli kont sumy obrotowe od początku roku, a następnie odejmując sumy obrotowe poprzednie, możemy wyprowadzić obroty danego miesiąca. W ten sposób na jednej karcie mamy zebrane miesięczne obroty według grup towarowych, co jednocześnie umożliwia porównywanie tendencyj rozwojowych spółdzielni w stosunku do lat poprzednich. Uzgodnienie kont towarowych zajmuje zazwyczaj najwięcej czasu w spółdzielniach, gdyż kont towarowych jest niejednokrotnie kilkaset i zawsze są możliwe do popełnienia na tych kontach różne błędy w zapiskach i sumowaniu.

Po ustaleniu obrotów w miesiącu sprawozdawczym w sposób podany powyżej wpisujemy obroty na formularzu sprawozdania miesięcznego jak poniżej.

2. Obroty

Rodzaj towarów	Na rachunek własny		Na rachunek komisowy i ajencyjny		Razem	
	Ilość	zł	Ilość	zł	Ilość	zł
I. Towary dla rolników						
A) Nawozy sztuczne	4001920	280831,—			4001920	280831,—
B) Art. opałowe, pędne i smary .						
C) Artykuły budowlane						
D) Maszyny i części do maszyn .		182690,—				182690,—
E) Żelazo i wyroby żelazne . . .						
F) Opakowania						
G) Inne towary nie spożywcze .						
H) Pasze treściwe						
I) Nasiona		217140,—				217140,—
J) Przetwory młynarskie . . .						
K) Towary o podatku scalonym .		175859,—				175859,—
L) Inne towary spożywcze . . .						
M) Sklepy		168401,—				168401,—
N) Wyroby własne						
O) Towary dla rolników w drodze						
Razem	—	2024921,—	—	—	—	2024921,—

Księgowi motywują, że uzgadnianie obrotów tylko dla jednego miesiąca jest łatwiejsze, gdyż na niektórych kontach w danych miesiącach w ogóle nie ma obrotów. Jednakowoż i tak powstaje konieczność wypisywania obrotów od początku roku. W spółdzielniach związkowych uciera się zwyczaj wpisywania obrotów na wszystkich kontach zawsze od początku roku i wyprowadzanie na tej podstawie sald.

Przystąpimy obecnie do uzgadniania pozostałych kont szczegółowych, prowadzonych na kartach K. O. R. z kontami głównymi. Przy uzgadnianiu musimy pamiętać, że również powinniśmy w księdze kontroli kont otrzymać sumy obrotowe kont pośrednich.

Konta szczegółowe wpisujemy do księgi kolejno według kont głównych. W tych wypadkach, gdy konto główne dzieli się ponad to na konta pośrednie, wpisujemy odręb-

nie konta szczegółowe według grup w miarę otwierania kont, pozostawiając miejsca wolne na konta, które mogą być otwierane w ciągu roku.

Po wpisaniu sum obrotowych wszystkich kont szczegółowych, odnoszących się do danego konta głównego, wpisujemy sumy obrotowe kont pośrednich czerwonym atramentem, a następnie, dodając sumy obrotowe kont pośrednich do siebie, wpisujemy sumę obrotową konta głównego, która powinna być zgodną z sumą na karcie konta głównego. Po uzgodnieniu sum obrotowych wyprowadzamy salda, które będą nam potrzebne do bilansu surowego. W ten sposób postępujemy kolejno z uwzględnieniem wszystkich kont głównych, które dzielą się na konta pośrednie i szczegółowe.

Poniżej podajemy wzory wypełnionej księgi kontroli kont po wpisaniu sum obrotowych na koniec czerwca 1943 roku i wyprowadzeniu sald.

Symbol konta	Nazwa konta	Miesiąc *czerwiec*			
		Obroty		Pozostałości	
		Winien	Ma	Winien	Ma
	10 Centrala Gosp.				
100	Centrala G. R-k ogólny	478375,—	541193,—		62816,—
101	Centrala G. R-k zboża kontygentowego . .	869796,—	862346,—	7450,—	
102	Centrala G. Konto separato	8300,—	8300,—		
10	Ogółem Centrala C.	1356471,—	1411839,—	7450,—	62818,—
	11 Dłużnicy i wierzyciele z dostaw towarów i usług				
110-0	K. Brun i Syn	13680,—	14240,—		560,—
110-1	Hurt. Kupców Polsk.	107764,—	111640,—		3876,—
110-2	„Elibor" Warszawa	35000,—	35000,—		
110	Razem F-my handl. i przem.	156444,—	160880,—		4436,—
113-0	Majątek Samborzec	41450,—	41130,—	320,—	
113-1	„ Wólczyce.	44810,—	45944,—		1134,—
113-2	„ Krakówka	58096,—	56896,—	1200,—	
113	Razem maj. ziemsk. ponad 50 ha.	144356,—	143970,—	1520,—	1134,—
114-0	Krzemiński Wojciech	16086,—	15556,—	530,—	
114-1	Pietrusiński.	13025,—	12808,—	217,—	
114-2 do 50	Różni drobni rolnicy	180269,—	191108,—	3000,—	13839,—
114	Razem gosp. rolne niżej 50 ha	209380,—	219472,—	3747,—	13839,—
11	Ogółem dłużnicy i wierz. z dost. tow. i usług	510180,—	524322,—	5267,—	19409,—
	12. Inni dłużnicy i wierzyciele				
123-0	Banach Jan	720,—		720,—	
123-1 do 5	Różni dłużnicy wątpl.	6341,—		6341,—	
123-6	Pietrusiński Jan				
123	Razem dłużnicy wątpliwi	7061,—		7061,—	
124-0	Urząd Skarb. za pod. obrotowy	5760,—	6658,—		898,—
124-1	Urząd Skarbowy za podatek dochodowy .	780,—	3450,—		2670,—
124	Razem Władze Skarbowe	6540,—	10108,—		3568,—
126-0	Ubezpieczalnia Społ..	6255,—	6815,—		560,—
128-0	Związek Rewizyjny	8660,—	9580,—		920,—
128-1 do 8	Różni dłużnicy i wierzyciele	24868,—	24491,—	2271,—	1894,—
128	Razem różni dłużnicy i wierzyciele	33528,—	34071,—	2271,—	2814,—
12	Ogółem Inni dłużnicy i wierzyciele	53384,—	50994,—	9332,—	6942,—
	140. Weksle obce				
140-0	Majątek Samborzec	28520,—	26420,—	2100,—	
140-1	„ Krakówka	39452,—	31052,—	8400,—	
140-2	Pietrusiński Jan	4028,—	2528,—	1500,—	
140	Ogółem weksle obce	72000,—	60000,—	12000,—	
	141. Weksle protestowane				
141-0	Majątek Krakówka	5960,—	3760,—	2200,—	
141-1	Pietrusiński Jan	2640,—	1240,—	1400,—	
141	Ogółem weksle protest.	8600,—	5000,—	3600,—	
	15. Akcepty				
150	Akcepty w C. Kasie	42500,—	73200,—		30700,—
151	Akcepty w „Eliborze"	22500,—	22500,—		
15	Ogółem akcepty	65000,—	95700,—		30700,—
	17. Banki				
170-0	C. Kasa r-k bieżący	645320,—	629078,—	16242,—	
170-1	C. Kasa r-k dyskonta	120993,—	120992,—		
17	Ogółem banki	766313,—	750071,—	16242,—	

Symbol konta	Nazwa konta	Miesiąc *czerwiec* Obroty Winien	Obroty Ma	Pozostałości Winien	Pozostałości Ma
	50—59. Konta rodzajów kosztów				
501	Władze spółdzielni	3800,—		3800,—	
502	Wynagr. prac. umysł.	42941,—		42941,—	
503	Wynagr. prac. fizycz.	5430,—		5430,—	
504	Ustaw. świadcz. socj.	5047,—	315,—	4732,—	
50	Razem koszty osobowe	57218,—	315,—	56903,—	
510	Opłaty poczt. i telef.	1642,—		1642,—	
511	Materiały biurowe	3243,—		3243,—	
512	Koszty posiedzeń i podróży	1743,—		1743,—	
519	Różne drobne koszty rzeczowe	2071,—		2071,—	
51	Razem koszty rzeczowe	8699,—		8699,—	
520	Ubezpieczenia rzeczowe	863,—		863,—	
521	Opłaty do Związku Rew.	7607,—		7607,—	
524	Opłata na Fundusz Popierania Spółdziel.	4563,—		4563,—	
52	Razem ubezpieczenia i opłaty	13033,—		13033,—	
530	Podatek obrotowy	12746,—		12746,—	
531	Opłata rejestracyjna	425,—		425,—	
532	Podatek od lokali	228,—		228,—	
53	Razem podatki i opłaty stemplowe	13399,—		13399,—	
540	Komorne	4800,—		4800,—	
541	Opał i światło	1320,—		1320,—	
542	Utrzymanie czystości	563,—		563,—	
54	Razem utrzymanie lokali	6683,—		6683,—	
560	Amortyzacja nieruch.				
561	Amortyzacja ruchomości				
56	Razem odpisy amortyz.				
50-90	Ogółem konta rodzajów kosztów	99032,—	315,—	98717,—	

Zestawienie kont głównych 1942/3

Symbol konta	Nazwa konta	Miesiąc *czerwiec* Obroty Winien	Obroty Ma	Pozostałości Winien	Pozostałości Ma
010	Nieruchomość przy ul. św. Pawła	45800,—		45800,—	
02	Maszyny, urządzenia, tabor	10200,—		10200,—	
03	Inny inwentarz przedsięb.	9728,—	1478,—	8250,—	
050	Udział w C. Kasie Sp. Roln.	4100,—		4100,—	
080	Udziały członków	5000,—	55600,—		50600,—
81	Fundusz zasobowy		24300,—		24300,—
090	Równoważniki maj. stałego	80,—	25491,—		25411,—
091	Równoważniki innych akt.		7061,—		7061,—
092	Zobowiązania przybliżone				
096	Sumy przechodnie czynne	780,—	308,—	472,—	
097	Sumy przechodnie bierne	43,—	43,—		
00	Centrale Gospodarcze	1356471,—	1411839,—	7450,—	62818,—
11	Dłużnicy i wierzyciele z dost. tow. i usług	510180,—	524322,—	5267,—	19409,—
12	Inny dłużnicy i wierzyciele	53384,—	50994,—	9332,—	
140	Weksle obce	72000,—	60000,—	12000,—	
141	Weksle protestowane	8600,—	5000,—	3600,—	
142	Redyskonto weksli	25000,—	34500,—		9500,—
15	Akcepty	65000,—	95700,—		30700,—
17	Banki	766313,—	750071,—	16242,—	
180	Kasa	1225815,—	1223630,—	2185,—	
13-0	G. G. r-k zbożowy	780000,—	792050,—		12050,—
190	Odsetki zapłacone	7278,—		7278,—	
21	Odsetki pobrane		1328,—		1328,—
224	Nadzwyczajne wydatki	2253,—		2253,—	
25	Nadzwyczajne dochody		120,—		120,—
260	Podatek dochodowy	1125,—		1125,—	
300	Towary dla roln. — Kupno	1139325,—	89665,—	1049660,—	
301	Towary dla roln. — Sprzedaż członkom	54491,—	952575,—		898084,—
302	Towary dla roln. — Sprzedaż nieczłonkom	5312,—	142149,—		136837,—
310	Towary od roln. — Kupno od członków	140904,—	18360,—	122544,—	
311	Towary od roln. — Kupno od niecztoń.	38366,—		38366,—	
312	Towary od roln. — Sprzedaż	20000,—	181350,—		161350,—
33	Towary ajencyjne	792050,—	780000,—	12050,—	
50-59	Konta rodzajów kosztów	99032,—	315,—	98717,—	
60	Utrzymanie samochodów ciężarowych	5533,—		5533,—	
62	Utrzymanie nieruchomości	10000,—		10000,—	
80	Dochody z samochodów ciężarowych	2500,—	7500,—		5000,—
82	Dochody z nieruchomości	4800,—	17158,—		12350,—
88	Prowizje		8556,—		8556,—
98	Rk strat i zysków	926,—	926,—		8500,—
	Ogółem	7262389,—	7262389,—	1472424,—	14724,—

Uzgadnianie kont głównych

Według zasad poprzednio wyłożonych przeprowadzamy w dalszym ciągu uzgadnianie sum obrotowych kont głównych z obrotami dziennika „O".

Wpisujemy kolejno nazwy i sumy obrotowe kont głównych do tejże księgi kontroli.

Wzór zestawienia kont głównych podajemy na str. 322.

Sporządzenie bilansu surowego

Na podstawie uzgodnionego zestawienia kont głównych i wyprowadzonych tam sald sporządzamy bilans surowy na formularzu opracowanym przez Związek Rewizyjny. W bilansie surowym łączymy w kilku wypadkach sumy obrotowe kilku kont głównych, a ponad to odnośnie do konta 11 podajemy sumy obrotowe kont pośrednich. Po wypełnieniu bilans surowy powinien mieć formę następującą:

Bilans surowy w dniu 30 czerwca 1943 r.

Symbole kont	Nazwa rachunku	Obroty z bilansem otwarcia od 10/7. 42 do 30/6. 43		Pozostałość na dzień 30/6. 1943	
		Winien	Ma	Winien	Ma
00—01	Grunty niezabudowane i budynki z gruntem	45800,—		45800,—	
02—03	Maszyny, tabor i inne	19928,—	1478,—	18450,—	
04—05	Prawa majątkowe i udziały własne	4100,—		4100,—	
06—07	Wierzytelności i zobowiązania długotermin.				
080	Udziały członków	5000,—	55600,—		50600,—
081	Fundusz zasobowy		24300,—		24300,—
082—084	Fundusze rezerwowe.				
090	Równoważniki wartości majątku stałego. .	80,—	25491,—		25411,—
091	Równoważniki wartości innych aktywów .		7061,—		7061,—
092—095	Zobowiązania przybliżone				
096—097	Sumy przech. czynne i bieżące	823,—	351,—	427,—	
10	Centrala Gospodarcza	1356471,—	1411839,—	7450,—	62811,—
11	Dłużnicy i wierzyciele z dostaw towarów				
110	F-my handlowe i przemysłowe	156444,—	160880,—		4777,—
111	Spółdzielnie rolniczo-handlowe				
112	Majątki ziemskie pod zarządem przymusowym				
113	Majątki ziemskie ponad 50 ha	141356,—	143970,—	1520,—	1134,—
114	Gospodarstwa rolne poniżej 50 ha	209380,—	219472,—	3747,—	13839,—
115	Gminy				
116	Urzędy Państwowe				
117	Wojsko				
118—119	. . . .				
12	Inni dłużnicy i wierzyciele	53384,—	50994,—	9332,—	6942,—
13	Oddziały i przedsiębiorstwa				
14	Weksle i czeki	105600,—	99500,—	15600,—	9500,—
15	Akcepty	65000,—	95700,—		30700,—
16	Papiery wartościowe.				
17	Banki	766313,—	750071,—	16242,—	
180	Kasa	1225815,—	1223630,—	2185,—	
181—182	Bank Emis., Poczt. U. Cz.				
19	Warunkowe wierzytelności i zobowiązania	780000,—	792050,—		12050,—
20—21	Odsetki zapłacone i pobrane	7278,—	1328,—	7278,—	1328,—
22—27	Rachunki wynikowe klasy 2-giej	3378,—	120,—	3,378—	120,—
28—29	Rachunki bilansowe klasy 2-giej				
30	Towary dla rolników — Kupno.	1139325,—	89665,—	1049660,—	
	Sprzedaż członkom	54491,—	952575,—		898084,—
	Sprzedaż niečzłonkom . . .	5312,—	142149,—		136837,—
31	Towary od rolników — Kupno od członków	140904,—	18460,—	122544,—	
	Kupno od nieczłonków . . .	38366,—		38366,—	
	Sprzedaż	20000,—	181350,—		161350,—
32	Towary komisowe				
33	Towary ajencyjne	792050,—	780000,—	12050,—	
40—49	Opusty, zwroty i skonta				
50—59	Konta rodzajów kosztów	99032,—	315,—	98717,—	
60—69	Konta kosztów działów	15533,—		15533,—	
. . . . .	. . . .				
. . . . .	. . . .				
. . . . .	. . . .				
80—89	Konta dochodów	7300,—	33214,—		25914,—
90—99	Rachunki zamknięcia	926,—	926,—		
	Razem	7262389,—	7262389,—	1472424,—	1472424,—

Spółdzielczość w świecie

Spółdzielnie rolnicze w Turcji

Turcja kemalistyczna, popierająca wszelkiego rodzaju postęp europejski, oparła się przy reorganizacji swego życia gospodarczego — w szczególności sektorze spółdzielczości — na południowo-europejskich wzorach.

W ostatnich latach, a w szczególności od roku 1941, zaznaczył się wybitny postęp pod tym względem. Było to tym potrzebniejsze, że rolnik anatolski żyje w bardzo skromnych i trudnych warunkach gospodarczych.

Od roku 1931 do roku 1940 wzmogła się liczba członków z 34.000 na 141,590, co jest najlepszym dowodem, jak głęboko zakorzeniła się w tym przecież już wschodnim kraju myśl spólnoty i samopomocy rolniczej.

Obecny okres zbrojnej neutralności tureckiej stworzył wiele luk w spółdzielczym życiu obecnej Turcji — mimo to idą wysiłki wysoce „modernistyczne" dalej, mając na celu racjonalizację tureckiego rolnictwa na miarę europejską.

I w Turcji jest nowoczesnym hasłem wołanie o podniesienie wydajności roli.

Jest niezmiernie ciekawym, że na 2,6 milionów gospodarstw chłopskich używało do niedawna jeszcze 2,1 milionów rolników pługów drzewnych. W tym stanie rzeczy okazało się niemożliwym zaopatrzenie każdego pojedynczego gospodarstwa w żelazne pługi — za to poparto jak najwydatniej spółdzielczość, przy pomocy kredytów, na zakup nowoczesnych maszyn rolniczych, dla wspólnego użytku.

To wydajne popieranie zorganizowanego i społecznie myślącego rolnictwa bardzo korzystnymi warunkami kredytowymi uwydatnia się w fakcie, że w roku 1937 wydało państwo na ten cel 19 milionów tureckich funtów — a w roku 1940 już 24,3 milionów funtów. Jak dodatnio taka życzliwość oddziaływuje można poznać po fakcie, że już w roku 1940 drobny ronik zdołał zwrócić połowę otrzymanych pożyczek.

Dalszą oznakę co raz silniej rozrastającego się promienia spółdzielczości w Turcji, można zaobserwować w poszczególnych bilansach spółdzielczych, mianowicie obroty powiększyły się od roku 1930 do 1940 w dwójnasób.

Najbardziej dodatnią stroną tureckiej działalności spółdzielczej jest jej wysokie poczucie samowystarczalności — w szczególności jej co raz silniejsze włączenie się w proces produkcyjny. Rolnik turecki odprowadza dziś prawie całą swą wytwórczość do rąk swojej spółdzielni i stał się dzięki temu od razu niezależnym od wahań cen. Odnosi się to nie tylko do produktów rolnych, ale też do coraz silniej w spółdzielczość włączonego chałupnictwa, przede wszystkim wyrobów ręcznego tkactwa. Też w tej dziedzinie okazała się samopomoc spółdzielcza zbawienną dla dawniej bezradnego i wyzyskowi wydanego drobnego producenta.

Ostatnio zaskarbiła sobie spółdzielczość znaczne zasługi w dziedzinie rozbudowy rybactwa spożywczego, tak dalece, że Turcja wkracza nawet na drogę eksportu w tej dziedzinie.

Naturalnie rozwija się spółdzielczość w dziedzinie uprawy i przetworów tytoniowych też na odcinku spółdzielczym, przyczyniając się znacznie do wysunięcia tego artykułu eksportowego na pierwsze miejsce.

Takie piękne rezultaty osiągnęła turecka spółdzielczość, jak pisze w swej korespondencji Dr Mundhenke z Ankary, dzięki bardzo usilnej pracy szkoleniowej. Z miesiąca na miesiąc rośnie ilość kursów dokształcających dla dorastającej młodzieży wiejskiej — przy czym główny nacisk kładzie się na demonstrację nowoczesnych maszyn rolniczych i na nowoczesne sposoby uprawy roli.

Na koniec warto zaznaczyć, że Rząd turecki postanowił, na wniosek tamtejszego Związku Spółdzielni, rozbudować wioskę Sindjanköj (na linii Istambul—Ankara) jako ośrodek wzorowy w każdej dziedzinie gospodarstwa rolnego.

Wydajność rolniczo-gospodarcza Rumunii

Jak oświadczył rumuński minister rolnictwa i domen państwowych Aurelian Pana, tegoroczna ogólna powierzchnia uprawna w Rumunii znacznie przewyższy powierzchnię zeszłoroczną. Można to uznać, pomijając już pracowitość rumuńskiego rolnika, jako za jeden z sukcesów ustawy o rolniczej mobilizacji, dla której skutecznego przeprowadzenia przedsięwzięto reorganizację urzędowych placówek rolniczych w terenie, umożliwiających kontrolę najmniejszych nawet gospodarstw. Te urzędy są również odpowiedzialne za wykonanie corocznie opracowywanego planu uprawy. Właśnie należy zanotować bardzo korzystne wyniki tego planowego kierowania rumuńskiego rolnictwa, i tak m. in. wprowadzenie racjonalnego płodozmianu, rozszerzenie uprawy roślin przemysłowych i pastewnych, jak również postępy w mechanizacji uprawy rolnej. Obszary rolne, które od lat leżały odłogiem, zostały na nowo zasiane, a również dokonano licznych zasiewów na obszarze wylewowym Dunaju. Tegoroczne zasiewy zostały przeprowadzone wśród bardzo dobrych warunków. Brak zwierząt pociągowych dało się zastąpić w większej części przez znaczny import ciągników z Niemiec. Potrzebne pod zasiewy nasiona i ziarno zostały rozdzielone na czas. Ogółem rozdzielono tego pomiędzy rolników 46 740 ton. Zadowalające ceny, które rumuński rolnik otrzymuje za produkty swej pracy, były dlań podnietą, pozwalającą na wykonanie przezeń olbrzymiego wysiłku. Tego roku na wiosnę faktycznie zasiano w przeciągu 6-ciu tygodni ponad 8 milionów hektarów, zaś dokonano tego w większej części przy dwurazowej orce. Żadne stosowanie jakichś przymusowych środków nie okazało się przy tym wcale konieczne, wszystko miało normalny przebieg. Korzyść wynikająca z istnienia własności prywatnej w rolnictwie zaznaczyła się również i przy tej okoliczności.

Węgierskie sprawozdanie rolnicze

Wydatki węgierskiego resortu rolniczego podniosły się w ostatnim budżecie do 10% wszystkich wydatków, podczas gdy jeszcze w zeszłorocznym budżecie wynosiły one tylko 4%. Wniesiona przez rząd oraz zatwierdzona przez parlament „Ustawa o popieraniu rolnictwa", w której jest zawarty znany „plan miliardowy", przedstawia wybitne dzieło ustawodawcze. Ustawa wykazuje zamiar rządu co do budowy przyszłości kraju na silnym rolnictwie oraz na zwiększonej jego wydajności.

Obwieszczenia Urzędowe

Uwidocznianie cen

Zarządzenie Rządu GG z daty 11 maja 1943 r. w sprawie zmiany rozporządzenia o uwidacznianiu cen z dnia 26 stycznia 1940 r. stwarza potrzebę podania jego tekstu do wiadomości w brzmieniu obecnie obowiązującym:

Każdy, kto w handlu detalicznym wystawia na sprzedaż towary w lokalach sklepowych, oknach wystawowych lub skrzynkach wystawowych albo na targowiskach, w halach targowych lub na ulicach i placach, obowiązany jest uwidocznić rodzaj towaru i jego cenę w językach niemieckim i polskim. Ceny należy podawać zawsze w złotych i groszach.

Ceny towarów, które sprzedaje się zwykle po odważeniu, odlaniu lub według przyjętej w handlu ilości sztuk w celu natychmiastowego lub późniejszego ich spożycia albo użytku, muszą być uwidocznione w cenniku, który należy wystawić w lokalu sprzedaży w dobrze widocznym miejscu. Ceny sprzedażne należy oznaczać za cetnar, kilogram, litr lub od sztuki.

Za towary w rozumieniu ust. 1 uważa się:

a) węgiel, koks,

b) mięso, kiełbasę, smalec, masło, sztuczne tłuszcze, ser, mąkę, grysik, ryż, płatki owsiane, ziemniaki, kluski, kaszę, makaron, fasolę, soczewicę, owoce, jarzyny, cukier, kawę, kakao, herbatę, sól,

c) mleko, piwo, wino, wódkę, oleje jadalne,

d) chleb i pieczywo wszelkiego rodzaju,

c) jaja, ryby, drób.

O ile idzie o artykuły żywnościowe, które sprzedaje się zwykle w opakowaniach (np. torebkach, pudełkach, puszkach itp.), cenę towaru przy jednoczesnym uwidocznieniu wagi i ilości zawartej w opakowaniu (waga netto, zawartość) należy podać w sposób widoczny za pomocą druku, atramentu lub trwałej farby.

O ile idzie o towary włókiennicze, sprzedawane zwykle na metry, należy na każdej sztuce (beli, zwoju), od której towar się odcina, umocować wyraźnie widoczną kartkę z napisem, podającym rodzaj, jakość i cenę towaru od metra.

O ile idzie o towary włókiennicze i skórzane, sprzedawane zwykle na sztuki (ubrania, suknie, płaszcze, bielizna, pończochy, obuwie, buty itp.), należy na każdej poszczególnej sztuce umocować wyraźnie widoczną kartkę z podaniem rodzaju, jakości i ceny tej sztuki towaru.

Kto wykracza przeciwko niniejszemu rozporządzeniu, podlega karze stosownie do § 6 rozporządzenia o kształtowaniu cen z dnia 12 kwietnia 1940 r. (Dz. Rozp. GG I str. 131)."

W miejsce poszczególnych postanowień karnych, które obowiązywały dotychczas w myśl § 6 rozporządzenia o uwidocznianiu cen, obowiązuje brzmienie wyżej podane, mocą którego wszelkie wykroczenia karane będą podług postanowień karnych rozporządzenia o kształtowaniu cen.

Dla ścisłości przytaczamy niżej również brzmienie tych ostatnich postanowień:

Postanowienia karne

Kto dopuszcza się wykroczeń przeciwko niniejszemu rozporządzeniu lub zarządzeniom wydanym na podstawie niniejszego rozporządzenia, podlega karze więzienia i karze pieniężnej do nieograniczonej wysokości albo jednej z tych kar, o ile z mocy innych przepisów nie są przewidziane wyższe kary. W wypadkach szczególnie ciężkich może być orzeczona kara ciężkiego więzienia. Ponadto może być również orzeczona konfiskata pobranego wynagrodzenia i przedmiotów pozostających w związku z czynem karalnym oraz publiczne ogłoszenie wyroku. Usiłowanie podlega karze.

Ściganie karne wszczyna się tylko na wniosek; wniosek ten może być cofnięty. Prawo postawienia wniosku przysługuje Kierownikowi Wydziału kształtowania cen oraz kierownikom wydziałów kontroli cen.

Jeżeli wniosku o wdrożenie ścigania karnego nie postawiono lub go cofnięto, władze wymienione w ust. 2 lub inne urzędy powołane do sprawowania kontroli cen mogą wymierzać kary porządkowe do nieograniczonej wysokości przedsiębiorstwom, które w swej działalności handlowej dopuściły się wykroczenia oraz osobom winnym tego wykroczenia. Niezależnie od tego przedsiębiorstwa i sklepy, w których stwierdzono tego rodzaju wykroczenia, mogą być czasowo lub trwale zamknięte.

Kierownik Wydziału kształtowania cen może, oprócz lub zamiast przewidzianych w ust. 3 kar porządkowych i represyj, nakładać kary porządkowe do nieograniczonej wysokości na gminy, w których obrębie popełnione zostało grube wykroczenie przeciwko niniejszemu rozporządzeniu lub przeciwko zarządzeniom wydanym na podstawie niniejszego rozporządzenia, z tym, iż kary te należy rozłożyć bądź na wszystkich mieszkańców gminy bądź na osoby odpowiedzialne za zarząd gminny i osoby przez nie upoważnione, bądź na wszystkie osoby trudniące się pewną określoną gałęzią gospodarki.

Kary porządkowe do nieograniczonej wysokości mogą być również nakładane na wszelkiego rodzaju związki i zrzeszenia, jeżeli one lub ich członkowie dopuściły się wykroczeń, z rozłożeniem tych kar bądź na wszystkich członków, bądź na osoby odpowiedzialne za zarząd związku i osoby przez nie upoważnione.

Środki represyjne wyszczególnione w ustępach 3 do 5 ustala się drogą pisemnej decyzji."

Ceny w budownictwie

Dla wszystkich robót budowlanych, które zaczną się po 1 lipca 1943 r. względnie, które zaczęły się przed tym terminem lecz trwać będą dłużej aniżeli do 31. lipca br., obowiązują odtąd nowe zasady kształtowania cen. Ceny te są maksymalne. Wyższych cen aniżeli wynikających z omówionego niżej zarządzenia o cenach w dziedzinie budowla-

nej z dnia 22. maja 1943 (Dz. Rozp. GG. Nr. 43 str. 245), nie wolno policzyć, żądać, przyrzekać ani płacić.

Robotami budowlanymi są wszelkie prace budowlane obojętnie czy razem z dostawą materiałów czy też bez dostawy. Ażeby przedsiębiorca budowlany mógł odpowiednio obliczyć cenę, właściciel budowy wzgl. zamawiający robotę ma obowiązek wyraźnie i przejrzyście wyszczególnić roboty budowlane, które zamawia. Przedsiębiorca może brać przy obliczeniu ceny za podstawę wynagrodzenie za pracę zgodne z obowiązującymi taryfami. Do wynagrodzenia za pracę wchodzą płaca główna, dodatki za godziny nadliczbowe, za pracę nocną, za niedzielę i święta oraz inne taryfowo przewidziane dodatki.

Przedsiębiorca powinien w ofercie oddzielnie wykazywać wynagrodzenia lub wyrównania, które mają być płacone pracownikom dodatkowo jak naprzykład wynagrodzenie za drogę, wynagrodzenie za rozłąkę, za utrzymanie i nocleg, zwrot kosztów tygodniowych wyjazdów do domu, wyjazdy i powroty itp. Przy wynagrodzeniach i wyrównaniach dodatkowo płaconych, wolno do ogólnych kosztów handlowych doliczyć tylko dodatek na zwiększony podatek obrotowy. Nie wolno natomiast doliczać dodatku do marży zysku.

Cenę zasadniczą za materiały budowlane, pomocnicze, części budowlane, materiały pędne, części zapasowe do maszyn budowlanych i narzędzi oraz za przewozy można ustalać tylko na podstawie przepisów obowiązujących w czasie sporządzania oferty.

Stawki na amortyzację oprocentowanie i za najem narzędzi i maszyn środków produkcji należy w ofercie wykazywać oddzielnie. Stawki należy obliczać według przedwojennych wartości maszyn i narzędzi.

Koszty handlowe oraz koszty urządzenia placówki budowlanej jak również i zysk należy policzyć w drodze osobnych dodatków. Dodatki głównego przedsiębiorcy do ceny podprzedsiębiorców nie mogą przekraczać 8%. Dodatki te należy wykazywać oddzielnie w ofercie. Również osobną pozycję stanowią koszty specjalne jak ubezpieczenie budowlane, projekty i honoraria architektów, opłaty licencyjne, szczególne ryzyko lub szczególna poręka. Ryzyko przedsiębiorcy w zwykłym tego słowa znaczeniu należy wyrównać drogą dodatku z tyt. zysku.

W czasie wykonywania robót budowlanych może powstać konieczność wykonania dodatkowych robót nie przewidzianych w umowie początkowej. Za taką robotę policzyć można dodatkowo wynagrodzenie według zasad omawianego zarządzenia. Przedsiębiorca może zażądać dodatkowych wynagrodzeń jeżeli powstaną wyższe koszty aniżeli przewidziane były w ofercie. Podwyższenie kosztów jest usprawiedliwione koniecznością dokonania nieprzewidzianych robót budowlanych, względnie nieprzewidzianymi wydarzeniami, które zaszły w czasie prowadzenia budowy. Warunkiem oczywiście jest, ażeby zmieniły się istotnie podstawy cen, względnie aby wyższe koszty zostały spowodowane okolicznościami, za które przedsiębiorca nie odpowiada, których nawet przy najmniejszej staranności nie mógł przewidzieć ani uniknąć.

Dla robót budowlanych, do 40 000 Zł można prowadzić wspólne konto, dla każdego natomiast przedsięwzięcia budowlanego, które przekracza ogólną cenę 40 000,— należy prowadzić oddzielne konto.

Zarządzenie zawiera poza powyższymi przepisami jeszcze postanowienia o segregacji kosztów budowlanych w rachunkowości przedsiębiorcy budowlanego oraz księgach i dowodach handlowych.

Zarządzenia nie obowiązują przedsiębiorstw niemieckich w Rzeszy, oraz przedsiębiorstw założonych na obszarze Generalnego Gubernatorstwa przez obywateli niemieckich lub osoby narodowości niemieckiej. To samo dotyczy przedsiębiorstw pozostających pod decydującym wpływem Niemców względnie takich, w których biorą udział Niemcy powyżej 50%.

Wytyczne dla reklamy własnej

Na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia o propagandzie i reklamie gospodarczej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 20 stycznia 1943 r. (Dz. Rozp. GG. str. 57) wydaje się następujące wytyczne w sprawie reklamy własnej:

Kto w Generalnym Gubernatorstwie i na obszarze Rzeszy Niemieckiej robi reklamę gospodarczą dla własnego wyrobu, winien z uwagi na stosunki wojenne przestrzegać co następuje:

Reklamowanie towaru, którego obecnie nie można otrzymać bez ograniczenia, nie może wywołać fałszywego wrażenia o faktycznych możliwościach dostawy. Nie potrzeba wyraźnie zwracać uwagi na szczególne warunki nabywania towarów podlegających zagospodarowaniu. Przy układaniu reklamy należy poza tym uwzględniać także szczególne stosunki chwilowej sytuacji zaopatrzeniowej tak, ażeby przez reklamę nie wywołać rozgoryczenia konsumentów.

Towary, które nabywać można w ilościach specjalnie ograniczonych, wolno reklamować w odniesieniu do ostatniego konsumenta tylko w formie pouczenia o celowym używaniu lub oszczędnym użyciu wzgl. zużyciu towaru. W żadnym wypadku nie wolno zachęcać do kupowania towarów, które nabywać można w ilościach specjalnie ograniczonych, w szczególności przez wykładanie towarów na wystawie lub podkreślanie ich zalet.

Nie wolno w ogóle reklamować towarów, podlegających zakazowi produkcji.

Zbiorowe ładunki wagonowe

W dziale zbiorowych ładunków wagonowych zanosi się na reformę i uporządkowanie stosunków w celu usprawnienia tej ważnej gałęzi transportu. W tym celu Grupa Gospodarcza spedycji i składownictwa w Grupie Głównej Gospodarki Przemysłowej i Ruchu (Grupa Komunikacji) w Izbie Centralnej dla Ogólnej Gospodarki w Generalnym Gubernatorstwie w porozumieniu z Koleją Wschodnią i w ścisłej współpracy z przemysłem spedycyjnym zajmie się uzupełnieniem i rozszerzeniem istniejącej sieci przewozów ładunków zbiorowych. Staraniom tym użyczy Kolej Wschodnia jak najdalej idącego poparcia w drodze zarządzeń organizacyjnych, technicznych, a w danym razie również i taryfowych. W szczególności użyczy Kolej Wschodnia w miarę możności szop i magazynów dla ułatwienia zorganizowanego ruchu przewozów zbiorowych.

Przewóz ładunków zbiorowych przyniesie gospodarce transportowej tę ważną korzyść, że umożliwi częsty i regularny ruch transportów całowagonowych za opłatą korzystnych stawek przewozowych.

Niebawem pojawi się w tej sprawie rozporządzenie Rządu Generalnego Gubernatorstwa. Organizację, wykonanie i nadzór nad transportami zbiorowymi unormują szczegółowo przepisy wspomnianej grupy gospodarczej. Firmy spedycyjne, pragnące ubiegać się o powierzenie im funkcji kierowników transportu lub spedytorów odbiorczych w dziale zorganizowanego przewozu zbiorowego, winny jak najrychlej złożyć swe odnośne wnioski.

Zorganizowanie niemniej ważnego i koniecznego przewozu ładunków zbiorowych za pomocą samochodów zostało na razie odłożone na czas późniejszy.

Ładowanie wagonów towarowych

Swego czasu władze kolejowe dopuściły do obciążenia wagonów towarowych większym ciężarem ładownym aniżeli wykazywały dane o nośności umieszczane na podwoziach wagonów. Nadwyżka ta wynosić mogła maksymalnie

2000 kg. Celem takiej praktyki było pełniejsze wykorzystanie taboru kolejowego. Obecnie władze kolejowe Rzeszy, Protektoratu i Generalnego Gubernatorstwa otrzymały instrukcję, aby wagonów odtąd nie przeciążano i aby ciężar ładowny nie przekraczał nośności uwidocznionej na każdym wagonie. Przy tym jednak władze kolejowe otrzymały polecenie, aby nie wyładowywały nadwyżki wagi na stacji przechodniej; należy natomiast w takim wypadku zawiadomić ekspedycję towarową miejsca przeznaczenia przesyłki, aby ta udzieliła nadawcy przesyłki odpowiedniego pouczenia.

Procent kelnerski

Specjalne zarządzenia o kształtowaniu cen w przemyśle hotelarskim regulują dodatek za usługę kelnera w rachunku .hotelowym. Na podstawie tego zarządzenia mogą również pensjonaty doliczać tytułem dodatku za usługę 15% od łącznej kwoty rachunku. Na rachunek wystawiany przez pensjonaty z dołączeniem dodatku za usługę mogą składać się pozycje takie, jak śniadania, obiady i kolacje. Od tych pozycji dodatek wynosi 15%. Od wszelkich innych pozycji, jak dodatkowe napoje i pokarmy wolno doliczać tytułem dodatku za usługę tylko 10%.

W wszystkich hotelach wolno od wszelkich podawanych potraw, napojów itd. pobierać tylko 10% za usługę.

O noszeniu i nadużywaniu mundurów

Rozporządzenie z dn. 11. V. 43 (D. R. G. G. Nr. 39 z 22. V. 43) zabrania noszenia mundurów lub podobnej do mundurów odzieży i odznak każdego rodzaju na terenie Generalnego Gubernatorstwa osobom, nie będącym Niemcami, przynależnym do b. państwa Polskiego i Z. S. R. R. Nie uważa się jednak za mundury w myśl tego rozporządzenia mundurów i płaszczy mundurowych, jeżeli zamiast dwu rzędów metalowych guzików umieszczono jeden rząd guzików innego rodzaju i usunięto wszystkie odznaki.

Kto wykracza przeciw tym przepisom, podlega karze więzienia. Kto jednak, jako osoba nie będąca Niemcem, dopuszcza się zbrodni lub umyślnego występku i do dokonania czynu lub w celu uniknięcia ścigania karnego nadużywa mundurów lub części mundurów, podlega karze śmierci.

Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 22 maja 1943.

Ceny za gaz acetylenowy

Na skutek rozporządzenia Rządu Generalnego Gubernatorstwa, Urząd Kształtowania Cen, obowiązuje od dnia 1 czerwca 1943 począwszy aż do 31 marca 1944 maksymalne ceny za gaz acetylenowy. Za dostawę firmy Aga w Łańcucie na rzecz firmy Perun w Warszawie loco fabryka w Łańcucie, we własnych butlach stalowych 4,50 zł za kg wagi netto, a w butlach odbiorców 5,04 zł za kg.

Za dostawę firmy Aga w Łańcucie na rzecz Deutsche Bergwerks- und Hüttenbau G. m. b. H. w Przemyślu loco fabryka w Łańcucie w butlach własnych 5,20 zł za kg netto.

Za dostawę firmy Aga w Łańcucie lub firmy Perun w Warszawie na rzecz wszystkich innych odbiorców w butlach wypożyczonych lub własnych loco firma dostarczająca 5,80 zł za kg

Premiowanie zbieraczy ziół lekarskich

Powiatowe Spółdzielnie Rolniczo-Handlowe — upoważnione do skupu ziół — otrzymały ostatnio instrukcje, w myśl których dla zbieraczy, roślin lekarskich i korzennych przyznano prócz urzędowo wyznaczonej zapłaty, również dodatkowe premie.

Premiami objęto 74 gatunków ziół pierwszej jakości, dostarczonych zbiornicom po cenach urzędowych.

Przy zbiorze zarodników widłaka zbieracze otrzymują za 160 kg suszu premię pierwszej klasy a mianowicie 20.000 sztuk papierosów, 100 litrów wódki, 200 kg marmelady oraz 50 kg miodu sztucznego.

Przy zbiorze nasienia kopru włoskiego, kwiatu lipowego, kwiatu rumianku rzymskiego, ziela rosiczki okrągłolistnej oraz ususzonego owocu czarnej jagody — przyznano zbieraczom premie drugiej klasy w postaci 600 sztuk papierosów, 25 litrów wódki, 25 kg marmelady oraz 10 kg miodu sztucznego.

Przy zbiorze kłącza tataraku, nasienia kminu, korzenia lubczyka lekarskiego, sporyszu, mięty pieprzowej, liści szałwi, liści wiśni, korzenia kozłka lekarskiego, liści jeżyny, liści poziomki, liści kruszyny, owocu dzikiej róży, korzenia wilżyny, liści czarnej porzeczki (smorodyny), ziela bratków polnych, ziela tysiącznika (centurii), liści pokrzyku (wilczej jagody), kwiatu głuchej pokrzywy, jagód jałowca, ziela marzanny wodnej, kwiatu ślazu leśnego, korzenia pierwiosnka oraz liści bielunia — przyznano premię trzeciej klasy a mianowicie 400 sztuk papierosów, 1,5 ltr. wódki, 2,5 kg marmelady, oraz 1 kg miodu sztucznego.

Jak i kiedy zbieramy rośliny lekarskie?

B e z c z a r n y — (Sambucus nigra — Holunder). Lasy, zarośla, płoty. Zbiór w końcu maja do lipca. Zbiera się całe baldachy, suszy się szybko w cieniu, po ususzeniu obrywa się same kwiaty, a odrzuca się same szypułki kwiatowe, towar ten jest bardziej poszukiwany i lepiej płacony, albo też sprzedaje się całe podbaldachy, jednak po cenach niższych.

B r a t k i p o l n e — (Viola tricoloris — Stiefmütterchen). Pola. Zbiór od wiosny do końca lata, suszyć w cieniu.

C h a b e r m o d r a k — (Bławatek — Centaurea cyanus — Kornblume). Pola. Zbiera się od maja do września świeżo rozwinięte kwiaty przez wyskubywanie z koszyczka samych tylko niebieskich kwiatków, suszyć bardzo szybko w cieniu.

G ł ó g d w u s z y j k o w y — (Crataegus oxyacantha — Weißdorn). Zarośla, brzegi lasów, żywopłoty. Zbiór kwiatów w maju i czerwcu. Suszyć szybko w temperaturze zwyczajnej w cieniu.

J a r z ę b i n a — (Sorbus aucuparia — Vogelbeere). Lasy. Zbiór owoców dojrzałych w jesieni, suszyć w cieniu.

K r u s z y n a — (Rhamnus Frandula — Faulbaum). Wilgotne lasy i zarośla. Zbiór kory kruszyny wiosną lub późną jesienią. Suszenie w temperaturze zwyczajnej w cieniu.

L i p a d r o b n o l i s t n a i s z e r o k o l i s t n a — (Tilia parvifolia, Tilia grandifolia — Linde). Lasy. Zbiór kwiatów z obydwóch gatunków z przylistkami od połowy czerwca i w lipcu. Suszenie w temperaturze zwyczajnej w cieniu. Liście lipy zbiera się równocześnie z kwiatami, suszy się w temperaturze zwyczajnej w cieniu.

M n i s z e k l e k a r s k i — (Taraxacum officinale — Löwenzahn). Przydroża, łąki, trawniki. Korzeń mniszka lekarskiego, wykopuje się jesienią lub na wiosnę, suszyć szybko w cieniu.

N o s t r z y k l e k a r s k i — (Melilotus officinalis — Steinklee). Zarośla, łąki przydroża. Zbiera się od lipca do

września kwitnące rośliny, odrzucając grubsze łodygi. Suszyć szybko w temperaturze zwyczajnej w cieniu.

Połocznik — (Hernaria glabra — Bruchkraut). Słoneczne, piaszczyste miejsca. Ziele połocznika zbiera się od czerwca do sierpnia, suszyć w temperaturze zwyczajnej w cieniu.

Porzeczka czarna — (Ribes nigrum — Schwarze Johanisbeere). Lasy, sady. Liście porzeczki czarnej zbierać na wiosnę, suszyć w temperaturze zwyczajnej w cieniu.

Przelot zwyczajny — (Athyllis vulneraria — Wundklee). Suche łąki. Kwiat przelotu zbiera się od maja do czerwca, suszenie w temperaturze zwyczajnej w cieniu.

PORADY § PRAWNE

Zastaw na zabezpieczenie czynszu

W numerze 8-mym Spółdzielcy na str. 172 i dalszych, zajmowaliśmy się pojęciami, przedmiotem i celem gospodarczym, czasem trwania, czynszem i innymi składnikami umowy najmu i dzierżawy. Przy omawianiu zasadniczych składników dzierżawy i najmu pominęliśmy celowo sprawę zastawu, jaki kodeks zobowiązań przyznaje wynajmującemu na przedmiotach znajdujących się w pomieszczeniu wynajętym a będących w posiadaniu najemcy względnie członków jego rodziny z nim razem mieszkających.

Artykuł 386 i dalsze kodeksu zobowiązań postanawiają, że wynajmującemu służy ustawowe prawo zastawu na wniesionych do pomieszczenia nieruchomościach, celem zabezpieczenia czynszu zalegającego nie dłużej niż rok. Przedmiotem zastawu są tylko te nieruchomości, które ze względu na inne przepisy nie są zwolnione od zajęcia w drodze egzekucji.

Zastaw na ruchomościach najemcy ma na celu zabezpieczenie czynszu, nie może on być natomiast realizowany dla pokrycia roszczeń innych chociażby wynikających z umowy najmu, np. roszczeń o odszkodowanie umowne i t. p. Zastaw zabezpiecza tylko czynsz zaległy. Zaległym nazywamy taki czynsz, którego termin płatności minął, niezależnie od trwania okresu czynszowego. Jeżeli np. czynsz za miesiąc czerwiec należy płacić dnia 1 czerwca, to czynsz niezapłacony uważany jest za zaległość już w dniu 15 czerwca, mimo iż okres czynszowy t. zn. miesiąc czerwiec jeszcze nie minął.

Wynajmujący ma w stosunku do najemcy sankcje odstąpienia od umowy w razie, gdyby ten ostatni zalegał z zapłatą czynszu co najmniej za dwa okresy płatności. Artykuł 383 kodeksu zobowiązań mówi o zabezpieczenie czynszu zalegającego nie dłużej niż rok. Chodzi tu więc nie o zabezpieczenie czynszu w czasie trwania umowy, lecz raczej po jej zakończeniu. To też termin roczny zaległości będzie się liczył od chwili zakończenia najmu.

Ustawowe prawo zastawu służy wynajmującemu. Nie jest ono jednak związane z jego osobą, lecz ze szczególnym charakterem wierzytelności powstającej z umowy najmu. Dlatego też w razie cesji czynszu również i prawo zastawu przechodzi na cesjonariusza.

Prawo zastawu wynajmującego jest ściśle związane z pobytem ruchomości w lokalu będącym przedmiotem najmu. Gaśnie ono natychmiast jeżeli ruchomości te zostaną wyniesione. Wynajmujący może w obronie swego prawa sprzeciwić się wyniesieniu ruchomości z danego pomieszczenia i zatrzymać je nawet przy pomocy użycia siły lub stosownych środków jak zamknięcie bramy itp.

Przedmiotem zastawu na zabezpieczenie czynszu są ruchomości w najszerszym tego słowa znaczeniu. Zajść może jednak wypadek że w czasie trwania najmu niektóre ruchomości mogą stać się przynależnością wynajętej nieruchomości np. lokomobila zmontowana na podstawie masywnej, tablica rozdzielcza względnie inne urządzenia mechaniczne połączone trwale z danym pomieszczeniem. Wtenczas ustawowy zastaw na zabezpieczenie czynszu nie będzie tu miał miejsca dopóty, dopóki dany przedmiot nie zostanie odłączony od ruchomości. Ruchomościami są również papiery wartościowe na okaziciela.

Pod zastaw podpadają nie tylko ruchomości najemcy lecz również ruchomości członków i jego rodziny, mieszkających z nim razem. Fakt współżycia członków rodziny we wspólnym gospodarstwie domowym nie ma tu znaczenia. Wspólne mieszkanie natomiast musi mieć charakter trwały. Zastaw nie będzie dotyczył więc członków rodziny, którzy przyjechali w odwiedziny wzgl. na krótki pobyt. Kwestie może budzić termin ustawy „z nim razem mieszkający", może bowiem zajść wypadek, że najemca wynajął pomieszczenie nie dla siebie lecz dla rodziny. Przypuszczać należy, że zastaw będzie dotyczył w tym wypadku stałych mieszkańców pomieszczenia.

Zachodzi jeszcze pytanie, czy prawo zastawu służy wynajmującemu również na przedmiotach znajdujących się w pomieszczeniu wynajętym a będących własnością podnajemcy. Na pytanie to należy raczej odpowiedzieć przecząco, ponieważ wynajmujący może zająć wierzytelność najemcy w stosunku do podnajemcy. Następnie najemca odpowiada wynajmującemu w pełni za podnajemcę i byłoby niesprawiedliwością, gdyby wynajmujący mógł poza jego plecami zwracać się do podnajemcy. Natomiast ustawowe prawo zastawu służy najemcy w stosunku do podnajemcy w całej rozciągłości.

W razie kolizji innych praw zastawu z prawem zastawu w celu zabezpieczenia czynszu, przed tym ostatnim mają pierwszeństwo ewentualne zastawy ustanowione przed wniesieniem danego przedmiotu do pomieszczenia wynajętego.

Prawo o patentach i wzorach

Zgodnie z zapowiedzią ogłoszoną w Dzienniku Ustaw Rzeszy część I Nr 59 z dnia 18 czerwca, Minister Sprawiedliwości Rzeszy wyda potrzebne przepisy, celem uzgodnienia obowiązującego w Generalnym Gubernatorstwie prawa o patentach i wzorach użytkowych z ustawodawstwem Rzeszy. Przepisy te uzyskają moc obowiązującą także na obszarze Generalnego Gubernatorstwa. Znamiennym jest szczegół, że w myśl tekstu rozporządzenia wspomniane wyżej przepisy mogą zawierać odchylenia od obowiązującego prawa.

Wpływ zmiany stosunków gospodarczych na zobowiązania

Stare kodeksy cywilne stały na zasadniczym stanowisku, że zmiana stosunków gospodarczych, wśród których zobowiązanie zostało przyjęte, nie wpływa na istnienie i treść zobowiązania: umowa musi być wiernie wykonana przez zobowiązanego także wśród stosunków zupełnie zmienionych, których zobowiązany w chwili umowy nie mógł wcale przewidzieć; zobowiązany musi sam wszelkie konsekwencje tej zmiany ponieść, chociażby one wyrażały się dla niego ruiną egzystencji a dla kontrahenta znacznym wzbogaceniem. Wszystko to w imię zasady wolności i świętości umów, zasady „pacta sunt servanda": umowa, którą ktoś dobrowolnie zawarł musi być dokładnie wykonana, gdyż według teorii liberalizmu gospodarczego na wiernym wykonaniu umów polega bezpieczeństwo obrotów, ta podwalina liberalnego, kapitalistycznego porządku gospodarczego.

Istniały wyjątki jedynie przy umowach, których treścią jest zobowiązanie do świadczeń osobistych, jak umowa o pracę, umowa spółki, które już według dawnych kodeksów mogły być przez jedną ze stron „z ważnych powodów" przedwcześnie rozwiązane, przy umowach przedwstępnych, które nie będąc jeszcze umowami stanowczymi, mogły być przy zmianie stosunków gospodarczych i zaistnieniu pewnych warunków rozwiązywane i w kilku drobniejszych poszczególnych wypadkach w innych umowach. Najważniejsza w systemie gospodarki pieniężnej umowa kupna, względnie umowa dostawy nawet na długi okres czasu obliczona, musiała być jednak przy zupełnej zmianie stosunków dokładnie wykonana. Jedynie przypadkowe (niezawinione) zniszczenie indywidualnie oznaczonego przedmiotu kupna lub przypadkowa obiektywna niemożliwość jego dostarczenia, skutkowała umorzenie zobowiązania; przy umowach kupna, których przedmiot był tylko co do gatunku oznaczony, obowiązywała bez wyjątku zasada „genus perifae non videtur" (nie przyjmuje się, aby gatunek mógł wyginąć"), tak, że subiektywna niemożliwość dłużnika dostarczenia towarów gatunkowo oznaczonych pozostawała w zupełności bez wpływu na istnienie zobowiązania. Ta sama zasada obowiązywała także przy innych umowach o świadczenia rzeczowe. Już przed wojną światową w ostatnich dziesięcioleciach XIX wieku właściwa liberalizmowi gospodarczemu zasada, że każdy człowiek jest „wolny" i za swój los odpowiedzialny, że każda jednostka jest „fortunae suae faber", zasłużyła na zdobyte bogactwa i zawiniła swoją nędzę, została w umysłach ludzkich znacznie nadwątlona. Co raz silniej toruje sobie drogę myśl społeczna, przekonanie o odpowiedzialności społeczeństwa za losy jednostki, o decydującym wpływie środowiska na działanie człowieka i łącząca się z tym tendencja ochrony człowieka słabego, dotkniętego nieszczęściem, uznanie „moralności", jako granicy nabycia i wykonania prawa. Prawo, które jeszcze według nauki prawa natury miało bronić własności człowieka, pod wpływem rozwijającej się już z końcem XIX wieku „jurysprudencji socjalnej" miało już inne oblicze: miało bronić człowieka jako takiego przed przerostami prawa własności i skutkami nieograniczonej „wolności umów". Prawo cywilne uległo więc infiltracji socjalnej.

W tej atmosferze nie mogła się utrzymać sztywność zasady „pacta sunt servanda", jeżeli ścisłe jej stosowanie byłoby połączone ze wzbogaceniem się jednego kontrahenta i związaną z nim dotkliwą stratą drugiego. Cywiliści-teoretycy stają na stanowisku, że każda umowa zostaje zawarta pod „milczącym", dorozumianym warunkiem, że w chwili jej wykonania ogólne stosunki gospodarcze i społeczne nie ulegną takiej zmianie, której strony w chwili zawarcia umowy nie mogą przewidzieć („clausula rebus sic stantibus"); O ile takie nieprzewidziane zmiany nastąpią po zawarciu umowy, może strona żądać bądź to rozwiązania umowy, bądź też jej przystosowania do zmienionych stosunków.

Także orzecznictwo sądów poszło z czasem w tym kierunku, w szczególności w czasie wojny światowej i po jej ukończeniu, gdy skutkiem inflacji, połączonej z nią drożyzny, dewaluacji pieniądza itp. stosunki gospodarcze uległy istotnej zmianie. Sądy podciągały wówczas w drodze interpretacji świadczenia, połączone skutkiem zmiany stosunków gospodarczych z rażącą stratą zobowiązanego pod pojęcie „niemożliwych świadczeń" po myśli § 1147 Austr. Kodeksu Cywilnego i § 242 Kodeksu Cywilnego Niemieckiego i na tej zasadzie zwalniały dłużnika od zobowiązania, wzgl. pod art. 1150 Kodeksu Napoleona, według którego dłużnik odpowiada tylko za szkody i straty, jakie mógł przewidzieć w chwili umowy.

W czasach powojennych zajęło się kwestią tą także ustawodawstwo polskie. Do ustaw, regulujących wpływ zmiany stosunków gospodarczych na zobowiązania należy tzw. dekret waloryzacyjny, chroniący wierzyciela przed skutkami dewaluacji pieniądza oraz całe tzw. ustawodawstwo moratoryjne, chroniące dłużnika.

Dopiero Polski Kodeks Zobowiązań zajął się w art. 269 zasadniczym rozwiązaniem sprawy wpływu zmiany stosunków gospodarczych na zobowiązania. Nie wszystkie jednak zmiany stosunków gospodarczych wywierają według tego przepisu ten wpływ, lecz jedynie zmiany, wywołane przez „nadzwyczajne wypadki", z pośród których ustawa wymienia przykładowo wojnę, zarazy, nieurodzaj i inne klęski żywiołowe i tylko wówczas, gdy wywołane tymi wypadkami nadmierne trudności w świadczeniach lub połączona ze świadczeniem rażąca strata jednej ze stron nie mogły być przy zawarciu umowy przewidziane.

Przepis ten chroni więc obie strony przed rażącą stratą, zarówno dłużnika jak i wierzyciela (gdy np. zapłata, którą otrzymuje, skutkiem dewaluacji straciła siłę nabywczą) i dotyczy zarówno umów wzajemnych, jako też jednostronnych. Jeżeli więc dane są te wszystkie warunki może sąd rozwiązać umowę, albo też po rozważeniu interesów obu stron „oznaczyć sposób wykonania umowy", odmienny od ustalonego w umowie, może więc pierwotne zobowiązanie umowne znieść, albo je przekształcić, i przystosować do zmienionych stosunków gospodarczych tak, aby równowaga wzajemnych świadczeń była utrzymana. Sędzia działa w tym wypadku według własnego uznania, a ma się kierować w swym orzeczeniu „zasadami dobrej wiary", a więc nie żadną szczegółową obiektywną normą prawną, lecz właściwie jedynie sumieniem i poczuciem słuszności. Art. 269 Kodeksu Zobowiązań jest tedy t. zw.

Spółdzielczość uczciwością stoi!

„normą blankietową", zawierającą ustawowe upoważnienie sędziego do unormowania konkretnego wypadku „w charakterze ustawodawcy", a więc jedynie według uznanych przez siebie zasad celowości. Ustawa wprowadza więc w tym wypadku pod pewnymi warunkami „wolne orzecznictwo" sędziego, nie skrępowane szczegółowymi wskazaniami normy prawnej (Kodeks Zobowiązań zawiera większą ilość tego rodzaju norm blankietowych).

Nie tylko art. 269 K. Z. przyznaje zmianie stosunków gospodarczych wpływ na zobowiązania. Oprócz tej w ogólnej części Kodeksu Zobowiązań zawartej normy, znajdującej więc zastosowanie do wszystkich umów, zawiera bowiem Kodeks Zobowiązań w innych miejscach, a w szcze-

gólności wśród postanowień dotyczących poszczególnych umów, postanowienia przyznające zmianie stosunków gospodarczych wpływ na zobowiązania.

Należy tu wymienić następujące wypadki:

1. jeżeli dłużnik staje się po zawarciu umowy niewypłacalny albo czynem swoim zmniejszył zabezpieczenie wierzytelności, termin wykonania jego zobowiązania się zmienia: zobowiązanie staje się natychmiast wykonalne (art. 201 K. Z.);

2. jeżeli się ktoś w umowie wzajemnej zobowiązał do wcześniejszego świadczenia, może się wstrzymać ze swoim świadczeniem aż do spełnienia lub zabezpieczenia wzajemnego świadczenia, jeżeli dopiero po zawarciu umowy (bez własnej winy) dowiedział się o złej sytuacji majątkowej swego kontrahenta (art. 216 K. Z.);

3. gdy użyczający użyczył komuś jakiejś rzeczy na czas ściśle określony może mimo to żądać wcześniejszego zwrotu tej rzeczy, jeżeli rzecz stanie się potrzebna użyczającemu z powodów nieprzewidzianych w chwili zawarcia umowy (art. 247 K. Z.);

4. dający pożyczkę może odstąpić od umowy oraz odmówić wydania przedmiotu pożyczki, jeżeli zwrot przedmiotu pożyczki stał się wątpliwy z powodu złego stanu majątkowego pożyczkobiorcy, o czym pożyczkodawca przy zawarciu umowy nie wiedział i wiedzieć nie mógł (art. 432 K. Z.).

5. gdy przy umowie o dzieło strony ustaliły ryczałtowe wynagrodzenie a skutkiem zmiany stosunków, których przy umowie nie można było przewidzieć wykonanie zamówienia grozi przyjmującemu zamówienie rażącą stratą, sąd może podwyższyć ryczałt lub rozwiązać umowę, jeżeli uzna to za konieczne zgodnie z wymaganiami dobrej wiary, po rozważeniu interesów obu stron (art. 490 K. Z.).

We wszystkich powyższych wypadkach nieprzewidziana zmiana stosunków gospodarczych po umowie lub nawet tylko niezawiniona nieznajomość stosunków rzeczywistych w czasie zawarcia umowy istniejących wpływa na samo istnienie zobowiązania lub powoduje jego zmianę i to we wszystkich tych wypadkach nie tylko wówczas, gdy zmiana została wywołana „nadzwyczajnymi wypadkami" (jak w art. 269 K. Z.), lecz przy zaistnieniu zmian w zwyczajnym biegu rzeczy.

Podstawą zniesienia umowy lub zmiany treści zobowiązania zarówno w powyższych wypadkach jako też według art. 269 K. Z. jest fakt że strony przy zawarciu mowy działały na podstawie założeń faktycznych odmiennych od stanu faktycznego w czasie wykonania umowy.

Klausula rebus sic stantibus tj. zasada prawna, że zobowiązanie umowne ma moc wiążącą tylko pod milczącym warunkiem, że stosunki w czasie zawarcia umowy istniejące nie ulegną zmianie, jest więc w Kodeksie Zobowiązań w pewnym zakresie uwzględniona, lecz nie w całej pełni. Jedynie zmiana stosunków, wywołana nadzwyczajnymi wypadkami wywołuje — pod warunkami w art. 269 K. Z. podanymi — przy wszystkich umowach wpływ na zobowiązanie; poza tym klauzula ta znajduje tylko tam zastosowanie, gdzie ją ustawa wyraźnie uwzględnia. Klauzula rebus sic stantibus jest bądź co bądź wyjątkiem od obowiązującej w regule zasady wiernego wykonania zobowiązań umownych i jako taki nie może być interpretowana rozszerzająco, ani w drodze analogii stosowana tam, gdzie jej ustawa wyraźnie nie uwzględnia.

W związku z tymi rozważaniami należy się jeszcze zastanowić nad aktualną obecnie kwestią, czy przy wykonaniu umów w czasie toczącej się obecnie wojny zawieranych można się będzie powołać na „nieprzewidzianą" zmianę stosunków, względnie czy wobec płynności wszystkich stosunków gospodarczych w czasie wojny, nie można twierdzić, że jakakolwiek zmiana stosunków nie dała się przewidzieć.

Otóż sądzimy, że nie chodzi o to, czy można w ogóle jakieś zmiany przewidzieć, względnie uważać za prawdopodobne, ale o to, czy konkretna zmiana stosunków, która w przyszłości przy wykonaniu zawieranych obecnie umów nastąpi, dała się już przy zawarciu umowy przewidzieć.

Wobec tego także w czasie obecnej wojny umowy są zawierane — zdaniem naszym — w tym samym zakresie, co umowy przedwojenne, pod dorozumianą klauzulą rebus sic stantibus.

na MIESIĄC SIERPIEŃ 1943 r.

Podatki państwowe

5 sierpnia: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego podatku od energii elektrycznej, pobranego przez dostawcę w drugiej połowie lipca 1943.

7 sierpnia: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego podatku dochodowego od wynagrodzeń wypłaconych w lipcu, przy dołączeniu przepisanego zestawienia zatrzymanych potrąceń.

10 sierpnia: Wpłata do właściwej kasy gminnej (miejskiej) dodatku wojennego do daniny od mieszkańców, potrąconego przez pracodawcę w miesiącu lipcu, z dołączeniem przepisanego zgłoszenia.

15 sierpnia Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego zaliczki na podatek obrotowy za miesiąc lipiec, przez płatników, których obrót w roku 1942 przekroczył 50.000 zł, z dołączeniem przepisanego zestawienia o obrocie.

20 sierpnia: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego podatku od energii elektrycznej, potrąconego w pierwszej połowie sierpnia, przez dostawcę energii.

Podatki gminne, świadczenia socjalne i inne opłaty

7 sierpnia: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego opłaty do Funduszu Pracy od tantiem wypłaconych w lipcu.

10 sierpnia: Wpłata do właściwej kasy gminnej (miejskiej) daniny od mieszkańców, potrąconej w lipcu przez pracodawców z dołączeniem przepisanego zgłoszenia.

10 sierpnia: Wpłata do właściwej kasy Ubezpieczalni Społecznej wkładek ubezpieczeniowych od choroby, wypadków, na fundusz emerytalny i Pracy, od płac wypłaconych w lipcu.

15 sierpnia: Wpłata do kasy właściwego Urzędu gminnego (miejskiego) podatku od sumy płac za miesiąc lipiec 1943 z dołączeniem przepisanego zgłoszenia.

1—31 sierpnia: Wpłata do kasy właściwego urzędu gminnego (miejskiego) opłat za wodę, kanał, i za czyszczenie jezdni, według nakazu płatniczego.

ODPOWIEDZI
na pytania Czytelników

Gdzie dostarczać mleko?

Zadaniem każdego gospodarstwa rolnego o odpowiednich rozmiarach i przystosowanej do tych rozmiarów ilości krów o wysokiej mleczności jest produkowanie dużo i dobrego mleka, zadaniem natomiast mleczarni jest odbiór mleka od rolnika i jego przeróbka.

Rolnik, zwłaszcza średni i drobny, znajdując się w trudniejszym położeniu gospodarczym niż wielki producent mleka, celową obronę ekonomiczną swych interesów może mieć zapewnioną jedynie w zrzeszeniu gospodarczym, to jest w spółdzielni. Spółdzielnia w rozmaitych i skomplikowanych działach gospodarczych drobnego rolnika ułatwia mu w nieodgraniczonych ilościach i po cenach najkorzystniejszych zbyt wytworów jego gospodarstwa, zależnie od ich jakości standardowych. W normalnych warunkach gospodarczych przy większej zwykle podaży niż popycie na artykuły rolnicze, odpada zatem dla rolnika uciążliwy i ryzykowny kłopot wyszukania odbiorców na swe produkty.

Rolnik, należąc do spółdzielni, przez którą zbywa wszystkie swe produkty, może cały swój wysiłek i uwagę skupić na zabiegach, i staraniach mających na celu systematyczne i stałe podnoszenie jakościowe i ilościowe produktów wytwarzanych w swym gospodarstwie. Ujednolicenie standardowe produkcji średnich i drobnych rolników jest pierwszorzędnego znaczenia dla podniesienia dochodowości tych gospodarstw, co dotychczas przez większość tego rodzaju gospodarstwa — z prawdziwą ich szkodą — nie jest w dostatecznych rozmiarach osiągane. Dotyczy to w pierwszym rzędzie produkcji mleka, która w omawianych typach gospodarstw może być łatwiej dla zbytu zwiększona, niż produkcja zbożowa. Zbyt mleka powinien się zatem odbywać tylko przez spółdzielnie mleczarskie; należy pamiętać, że spółdzielnie mleczarskie są organizacjami gospodarczymi powoływanymi do życia przez samych rolników, którzy o ich istnienie i rozwój powinni się troszczyć.

KRONIKA ZWIĄZKOWA

Zakończenie XIV kursu w Szkole Spółdzielczości Rolniczej im. Zygmunta Chmielowskiego w Nałęczowie w r. 1943.

W dniu 26 czerwca b. r. zakończony został 10 miesięczny kurs koedukacyjny, rozpoczęły 1 września 1942 r.

Kurs ukończyło 93 osoby t. j. 81 mężczyzn i 12 kobiet, w wieku od 17 do 33 lat. — Z tej liczby pochodzi z terenu Okręgowego Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Krakowie 7 — Okr. Zw. w Lublinie 40 — Okr. Zw. w Radomiu 23 — oraz Okr. Zw. w Warszawie 23 absolwentów.

Poważna większość absolwentów pochodzi ze środowiska wiejskiego. Koszty pobytu w szkole pokrywały Spółdzielnie dla 25 uczniów, a mianowicie: z Okr. krakowskiego 5 — z Okr. lubelskiego 8 — z Okr. radomskiego 6 — oraz z Okr. warszawskiego 6, nadto 14 uczniów otrzymało zapomogi z różnych Spółdzielni na częściowe pokrycie kosztów.

Około 50% uczniów posiadało kilkomiesięczną praktykę w Spółdzielni. Uczniowie mieszkali w internacie szkolnym. Nauka odbywała się w dwóch równoległych oddziałach.

Podobnie jak w latach ubiegłych, finansowe podstawy miała Szkoła zapewnione ze strony Związku Rewizyjnego Spółdzielni w GG i Centralnej Kasy Spółek Rolniczych. wobec czego praca w szkole mogła odbywać się bez poważniejszych trudności materialnych. Z początkiem lipca absolwenci zostali skierowani na praktykę do Spółdzielni Rol. Handl. mleczarskich i owocarsko-warzywniczych.

OGŁOSZENIA REJESTROWE I STATUTOWE

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW: N-ry DOLNE Z PRAWEJ STRONY: Nr ogłoszenia w piśmie i kolejność ogłoszeń kilkakrotna.

CENNIK OGŁOSZEŃ SPÓŁDZIELNI: Ogłoszenia rejestrowe: pierwszy wpis — zł 80.—; zmiany w rejestrze — zł 30.—; za każde ogłoszenie likwidacyjne — zł 30.—. Ogłoszenie o walnym zgromadzeniu — zł 45.—. Ogłoszenie bilansu w tabeli — zł 80.—, oddzielnie — zł 160.—.

Rejestracja nowych statutów

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 21 kwietnia 1943 r. spółdzielnię pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Kodrębianka" w Kodrębie z odpow. udział., S. 129. Odpowiedzialność członków udziałami. Spółdzielnia kupuje hurtowo, przerabia oraz wytwarza artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaje je detalicznie swoim członkom. Ponadto przyjmuje wkłady oszczędnościowe, wymienia płody rolne na artykuły spożywcze, skupuje płody rolne, przerabia i zbywa na własny i komisowy rachunek, prowadzi działalność kulturalno-oświatową i społeczną. Walne Zgromadzenie nie może zezwolić na działalność i z niećzłonkami. Udział wynosi 25 złotych, z czego 15 złotych płatne jest zaraz przy zapisaniu się, reszta winna być wpłacona w ciągu sześciu miesięcy po 5 zł. w dwóch ratach. Członek może deklarować najwyżej 10 udziałów. Zarząd stanowią: Adam Maniewski, Stanisław Kalwasiński, Sabina Klembowska. Czas trwania spółdzielni jest nieograniczony. Wszelkie ogłoszenia wymagane przez ustawę i statut umieszczane będą w czasopiśmie „Społem", organie „Społem" Związku spółdzielni spożywców R. P. w Warszawie. Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. Zarząd składa się z 3-ch osób powołanych na czas nieograniczony przez Radę Nadzorczą z pośród członków spółdzielni. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez Zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia

przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązuje spółdzielnię. Sprawę likwidacji spółdzielni postanawia Walne Zgromadzenie na 2-ch kolejnych zebraniach w odstępach 2-ch tygodni. Rs. 1047.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 12 maja 1943 r. spółdzielnię pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Jedność" w Ciężkowicach, S. 130. Odpowiedzialność członków udziałami. Spółdzielnia kupuje hurtowo, przerabia oraz wytwarza artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaje je detalicznie swoim członkom. Ponadto przyjmuje wkłady oszczędnościowe, wymienia płody rolne na artykuły spożywcze, skupuje płody rolne, przerabia i zbywa na własny i komisowy rachunek, prowadzi działalność kulturalno-oświatową i społeczną. Walne Zgromadzenie może zezwolić na działalność z niecztonkami. Udział wynosi zł. 25.—, z czego zł. 10.— płatne jest zaraz przy zapisaniu się, reszta winna być wpłacona w ciągu 3 miesięcy po zł. 5.— miesięcznie. Zarząd stanowią: Wincenty Matuszczak, Stanisław Kleszczewski, Edward Bednarczyk. Czas trwania spółdzielni nieograniczony. Wszelkie ogłoszenia wymagane przez ustawę o spółdzielniach oraz statut niniejszy umieszczone będą w piśmie uznanym za organ „Społem" Związku Spółdzielni Spożywców. Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. Zarząd składa się z 3-ch osób, powołanych na czas nieograniczony przez Radę Nadzorczą z pośród członków spółdzielni. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują. Sprawę likwidacji spółdzielni postanawia Walne Zgromadzenie na 2-ch kolejnych zebraniach w odstępie 2-ch tygodni. Rs. 1047a.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 10 czerwca 1943 r. spółdzielnię Nr. 131 pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Kocierzowianka" w Kocierzowej z odpowiedzialnością udziałami. Organizowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, działalność społeczno-kulturalna, kupno hurtowe, przeróbka, wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż detaliczna swoim członkom. Przyjmowanie wkładów oszczędnościowych, wymiana płodów rolnych na artykuły spożywcze, działalność kulturalno-oświatowa. Walne Zgromadzenie może zezwolić na działalność z niecztonkami. Wysokość udziału wynosi zł. 25.—, płatnych 15 zł. przy wpisaniu się do spółdzielni zaś reszta winna być wpłacona w ciągu roku po 1 zł. miesięcznie. Zarząd stanowią: Bożyk Bolesław, Warda Stanisław, Koniarski Stanisław. Spółdzielnia zostaje zawiązaną na czas nieograniczony. Wszelkie ogłoszenia będą ogłaszane w piśmie uznanym za organ „Społem" Związku Spółdzielni Spożywców. Rok kalendarzowy jest rokiem obrachunkowym. Liczba członków zarządu stanowi trzy osoby. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i podpisują za spółdzielnię pod pieczątką firmy łącznie dwaj członkowie zarządu. Kontrakty kupna, zastawu i najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą. Wedle ustawy o spółdzielniach odbywa się rozwiązanie i likwidacja spółdzielni. Rs. 1047b.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 17 czerwca 1943 r. spółdzielnię, S. 132 pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Wytrwałość" w Niedośpielinie. Odpowiedzialność członków udziałami. Spółdzielnia kupuje hurtowo, przerabia i wytwarza artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego i gospodarczego i odsprzedaje je detalicznie swoim członkom. Nadto przyjmuje wkłady oszczędnościowe, wymienia płody rolne, przerabia i zbywa na własny i komisowy rachunek, prowadzi działalność kulturalno-oświatową i społeczną. Walne Zgromadzenie może zezwolić na działalność z niecztonkami. Udział wynosi zł. 25.— z czego 15.— zł. jest równocześnie z zapisaniem się, reszta winna być wpłacona w ciągu roku w ratach miesięcznych po zł. 1. Zarząd stanowia: 1) Józef Fudala, 2) Władysław Ordanik, 3) Ks. Jan Prawda. Czas trwania spółdzielni nieograniczony. Wszystkie ogłoszenia wymagane przez ustawę o spółdzielniach i niniejszy statut ogłaszane będą w piśmie uznanym za organ „Społem" Związku Spółdzielni Spożywców. Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. Zarząd składa się z 3 osób, powołany na czas nieograniczony przez Radę Nadzorczą, z pośród członków spółdzielni. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez Zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują. Sprawę likwidacji spółdzielni postanawia Walne Zgromadzenie na 2-ch kolejnych zebraniach w odstępie 2-ch tygodni. Rs. 1047c.

Zmiany statutów

Walne Zgromadzenie członków Sklepu Kółka Rolniczego „Siew" w Bielczy, stow. spółdz. z ograniczoną odpowiedzialnością, odbyte w dniu 8. 6. 1941 r. powzięło uchwałę w przedmiocie przyjęcia nowego statutu wzoru związkowego z obniżeniem dotychczasowej odpowiedzialności członków na odpowiedzialność udziałami. Firma Spółdzielni będzie brzmiała „Siew" Spółdzielnia Rolniczo-Spożywcza w Bielczy z odpowiedzialnością udziałami. Spółdzielnia podaje do wiadomości, że jest gotowa na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty, potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych lub spornych, zaś wierzycieli którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu trzech miesięcy od tego dnia, uważać się będzie za zgadzających się na powyższe zmiany. Sp. 1014/Ogł. II.

Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni Mleczarskiej w Babinie z odpowiedzialnością udziałami uchwaliło w dniu 30 maja 1943 r. zmienić art. 40 statutu Spółdzielni w tym sensie, że udział członkowski wynoszący 20 złotych płatny jest przy przystąpieniu do Spółdzielni 5 złotych, a reszta w 15 równych ratach miesięcznych. Uprzednio udział wynosił 20 zł. i był płatny przy przystąpieniu do Spódzielni lub w 12 ratach miesięcznych. Wzywa się wszystkich, nie zgadzających się na powyższą zmianę, do zgłaszania swych pretensyj celem ich zaspokojenia. Wierzycieli, którzy w ciągu trzech miesięcy od dnia trzeciego ogłoszenia nie zgłoszą się do Spółdzielni, uważć się będzie za zgadzających się na powyższą zmianę. Sp. 1032/Ogł. II.

Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni Mleczarskiej w Repkach z odpowiedzialnością ograniczoną, uchwaliło w dniu 7 maja 1943 r. dotychczasowy udział, wynoszący 50 zł., obniżyć do 10 zł. z tym, że przy przystąpieniu członek wpłaca 1 zł., a resztę w 9-ciu równych ratach. Również postanowiono znieść dotychczasową pięciokrotną dodatkową odpowiedzialność, a pozostawić odpowiedzialność udziałami. Ponadto uchwalono Spółdzielnię Mleczarską w Repkach połączyć z Okręgową Mleczarnią Spółdzielczą w Sokołowie. Spółdzielnią przejmującą będzie Okręgowa Mleczarnia Spółdzielcza w Sokołowie, a przejmowaną Spółdzielnia Mleczarska w Repkach. Wzywa się wszystkich wierzycieli, nie zgadzających się na powyższe zmiany, do zgłoszenia swych pretensji celem ich zaspokojenia. Wierzycieli, którzy w ciągu trzech miesięcy od dnia trzeciego ogłoszenia nie zgłoszą się do Spółdzielni, uważać się będzie za zgadzających się na powyższe zmiany. Sp. 1017/Ogł. I.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, dnia 23 maja 1943 I. RS. I. 104. W rejestrze spółdzielni Nr. rej. I. RS. I. 104 wpisano, że wskutek uchwały walnego zgromadzenia z 11. 4. 1943 została Kasa Stefczyka Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Mszanie Dolnej przemianowana na Bank Spółdzielczy im. dra Stefczyka z nieograniczoną odpowiedzialnością w Mszanie Dolnej, podwyższono udział członków z 5 zł. na 10 zł. i w miejsce dotychczasowego zarządu wybrano członkami zarządu Franciszka Ziębę, Edmunda Pawłowicza i Józefa Kupca. Rs. 1022

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu 1943 I. RS. II. 38. W rejestrze spółdzielni Nr. rej. I. RS. II. 38. wpisano przy firmie Spółdzielczy Bank Ludowy z odpowiedzialnością ograniczoną w Krościenku n/D następujące dane: Rubr. 3) Przedmiot przedsiębiorstwa. Ograniczenia co do zawierania umów z niecztonkami: 1) Udzielanie kredytów w formie dyskonta weksli, pochodzących z obrotów handlowych, pożyczek wekslowych lub skryptowych oraz w rachunku bieżącym, zabezpieczonych bądź hipotecznie, bądź przez poręczenia co najmniej dwóch majątkowo odpowiedzialnych osób, bądź zastawem papierów wartościowych, wymienionych w punkcie 5. 2) Redyskont weksli. 3) Przyjmowanie wkładów pieniężnych z prawem wydawania dowodów wkładowych imiennych, jednak bez prawa wydawania takich dowodów płatnych okazicielowi. 4) Wydawanie przekazów, czeków i akredytyw, oraz dokonywanie wypłat i wpłat w granicach Państwa, z tym, że wykonywanie tych czynności dla niecztonków uzależnione jest od przynależności do Związku Rewizyjnego. 5) Odbiór wpłat na rachunek osób trzecich, inkaso weksli i dokumentów z tym, że wykonywanie tych czynności dla niecztonków uzależnione jest od przynależności do Związku Rewizyjnego. 6) Przyjmowanie do depozytu papierów wartościowych i innych walorów, oraz wynajmowanie kasetek zabezpieczonych. Rubr. 4) Wysokość udziału, wpłat na udział i czas ich dokonywania: 50 zł. płatny w gotówce. Rubr. 5) Imiona i nazwiska członków zarządu: Karol Schmidt, Jan Głuc i Józef Noworolnik. Rs 1022 a.

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Piotrkowie wpisano: Nr. 10. Dnia 8 kwietnia 1943 r. do rejestru firmy: „Powiatowy Bank Spółdzielczy z odpowiedzialnością ograniczoną w Piotrkowie Tryb." wpisano: Na mocy uchwały Rady Nadzorczej z dnia 9 marca 1943 r. § 12 statutu wobec rezygnacji członka zarządu Aleksandra Wańkowskiego, ustanowiono, że Zarząd Banku składać się będzie z dwóch osób — Stanisława Górzyńskiego i Witolda Zaremby. Na mocy uchwał Walnych Zgromadzeń Powiatowego Banku Spółdzielczego z odpow. ogran. w Piotrkowie Trybunalskim „i" Kasy Kredytowej Rzemieślników Powiatu Piotrkowskiego, Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością w Piotrkowie" z dnia 26 marca 1943 r. „Powiatowy Bank Spółdzielczy przejął Kasę Kredytową Rzemieślników". Rs. 1033.

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Piotrkowie wpisano: Nr. 75 Dnia 6 kwietnia 1943 r. do rejestru spółdzielni „Kasa Stefczyka, spółdzielnia z odpowiedzialnością nieograniczoną w Wolborzu" wpisano: Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 18 maja 1941 r. udział członkowski wynosi 30 złotych. Rs. 1033a.

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Piotrkowie wpisano: Nr. 118 Dnia 30 stycznia 1943 r. do rejestru „Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Piotrkowie z odpowiedzialnością udziałami" wpisano: Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 23 listopada 1942 r. zmieniono brzmienie art. 45 statutu w ten sposób, że obecnie rok gospodarczy (obrachunkowy) trwa od 1 lipca do 30 czerwca. Rs. 1033b.

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Piotrkowie wpisano: Nr. 358. Dnia 27 lutego 1943 r. do rejestru „Spółdzielni Rolniczo-Handlowej „Rolnik" w Rawie Mazowieckiej z odpow. udziałami" wpisano: Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Przedstawicieli Spółdzielni z dnia 21 grudnia 1942 r. postanowiono, że rok obrachunkowy trwa od dnia 1 lipca do 30 czerwca. Rs. 1033c.

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Piotrkowie wpisano: Nr. 390. Dnia 6 lutego 1943 r. Uchwałą Walnego Zebrania przedstawicieli członków Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej z odpow. udziałami w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 29 grudnia 1942 r. zmieniono treść § 32 p. 2 statutu, że rok obrachunkowy trwa od 1 lipca do 30 czerwca. Rs. 1033d

---

Spółdzielczy Bank Ludowy, Spółdzielnia zarejestrowana z nieograniczoną odpowiedzialnością w Kalwarii Zebrzydowskiej zawiadamia, iż Walne Zebranie w dniu 4 maja 1943 r. uchwaliło jednomyślnie znieść dodatkową odpowiedzialność nieograniczoną członków za zobowiązania Spółdzielni a przyjąć odpowiedzialność ograniczoną do 20-krotnej wysokości pierwszego zadeklarowanego udziału. Stosownie do przepisów § 73 ust. o Spółdzielniach wzywa Spółdzielczy Bank Ludowy w Kalwarii Zebrzydowskiej wszystkich wierzycieli niezgadzających się na powyższą zmianę do zgłoszenia się ze swoimi pretensjami w przeciągu 3-ch miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia, oświadczając zarazem gotowość do ich bezzwłocznego zaspokojenia. Równocześnie Spółdzielnia podaje do wiadomości, iż wierzycieli, którzy w wymienionym czasokresie nie zgłoszą się do Spółdzielni, będzie się uważać za zgadzających się na zamierzoną zmiane. Sp. 1043.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 12 maja 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „Rolnik" w Częstochowie, S. 46: Zarządowi nie wolno: Przyjmować wkładów oszczędnościowych, sprzedawać towarów na kredyt, udzielać komukolwiek gwarancji i żyr grzecznościowych, brać od kogokolwiek grzecznościowych weksli żyr lub innych gwarancji, nabywać, obciążać i zbywać nieruchomości bez zezwolenia Rady Nadzorczej, zaciągać zobowiązania bez zezwolenia Rady Nadzorczej. Uchwałą Walnego Zgromadzenia z 17 kwietnia 1943 r. dokonano zmiany statutu: art. 12, 21, 22 i 44 spółdzielni. Rs. 1045

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 26 maja 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Radomsku, S. 51. Rok obrachunkowy trwa od 1 lipca do 30 czerwca. Zmieniono art. 36 p. 7 i art. 38 statutu spółdzielni uchwałą Walnego Zgromadzenia z 16 marca 1943 roku. W dniu 4 czerwca przy tejże spółdzielni wpisano: Zarząd obecnie stanowią: Edmund Rechziegler, Jan Forecki i Edward Bąk. Rs. 1045a.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 6 maja 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość" w Olbrachcicach, S. 78: Zarząd obecnie stanowią: Stanisław Terlecki, Florian Wąsek, Jan Bąk. W dniu 10 czerwca 1943 r. przy tejże spółdzielni wpisano: Zarząd stanowią: Florian Wąsek, Jan Bąk, Jan Mystek. Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia członków z dnia 2 maja 1943 r. zmieniono art. 3 p. a. statutu spółdzielni. Rs. 1045b.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 12 czerwca 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Spółdzielcza Składnica Materiałów Piśmiennych „Oświata" w Częstochowie, S. 95. Uchwałą Walnego Zgromadzenia członków z 18 kwietnia 1943 r. zmieniono art. 23 statutu spółdzielni. Rs. 1045c.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Miłocinie, odbytego w dniu 20 marca 1943 r. postanowiono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 25.— zł. od członka na 10.— zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3 miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 1050/Ogł. I.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Słocinie, odbytego w dniu 15 marca 1943 r. postanowiono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 25.— zł. od członka na 10.— zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3 miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 1051/Ogł. I.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Przybyszówce, odbytego w dniu 17 marca 1943 r. postanowiono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 25.— zł. od członka na 10.— zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3 miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 1052/Ogł. I.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Łące, odbytego w dniu 24 marca 1943 r. postanowiono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 25.— zł. od członka na 10.— zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3 miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 1053/Ogł. I.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Łukawcu, odbytego w dniu 7 marca 1943 r. postanowiono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 25.— zł. od członka na 10.— zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3 miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 1054/Ogł. I.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Trzebownisku, odbytego w dniu 29 marca 1943 r. postanowiono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 25.— zł. od członka na 10.— zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3 miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 1056/Ogł. I.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Wysokiej, odbytego w dniu 6 marca 1943 r. postanowiono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 25.— zł. od członka na 10.— zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3 miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 1057/Ogł. I.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Zaczerniu, odbytego w dniu 20 marca 1943 r. postanowiono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 25.— zł. od członka na 10.— zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3 miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 1058/Ogł. I.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Nowej Wsi, odbytego w dniu 4 marca 1943 r. postanowiono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3 miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 1059/Ogł. I.

Spółdzielcza Zlewnia Mleka z odpow. udziałami w Boguchwale zawiadamia, że Walne Zebranie w dniu 12 marca 1943 r. uchwaliło zmienić sposób wpłat na udział następująco: pierwsza rata — 4 zł., reszta w trzech ratach miesięcznych po 2 zł. (dotychczas było w 2 ratach po 3 zł.). Gdyby wierzyciele mieli coś przeciw temu zechcą zgłosić się po odbiór swej należności. Sp. 1060/Ogł. I.

Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mleczarskiej w Zdziłowicach z odpowiedzialnością ograniczoną uchwaliło w dniu 30 maja 1943 r. znieść dodatkową pięciokrotną odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni, pozostawiając odpowiedzialność tylko zadeklarowanymi udziałami. Wzywa się wszystkich nie zgadzających się na powyższą zmianę do zgłaszania swych pretensyj celem ich zaspokojenia. Wierzycieli, którzy w ciągu trzech miesięcy od dnia trzeciego ogłoszenia nie zgłoszą się do Spółdzielni, uważać się będzie za zgadzających się na powyższą zmianę. Sp. 1061/Ogł. I.

Rejestracja członków zarządu

Sąd Okręgowy w Neu Sandez. Dnia 21 kwietnia 1943. I. Rs. I. 138. W rejestrze spółdzielni przy firmie: Związek Polskich Kupców, Spółdzielnia zarej. z ogr. poręką wpisano, że uchwałą Walnego Zgromadzenia z 4 kwietnia 1943 wybrano w miejsce Franciszka Steindla zastępcą członka Zarządu Stefana Kędronia. Rs. 975.

Nr. I. RS. IV. 74. Sąd Okręgowy w Rzeszowie, sprawa Spółdzielni spożywców „Zgoda" w Grodzisku Górnym o wpisanie do rejestru spółdzielni zmian postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV. 74. 1. Nr. kolejny wpisu 5. S. I. wybrani członkowie zarządu Stanisław Majkut. II. wykreślono Antoniego Macha. Rs. 1003

Nr. akt. I. RS. IV. 83. Sąd Okręgowy w Rzeszowie, sprawa Spółdzielni Spożywców „Jedność" w Krzemienicy o wpisanie do rejestru spółdzielni zmian postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV. 83. I. Nr. kolejny wpisu 5. I. wybrany członkiem zarządu Antoni Puchała. II. wykreślono Michała Welca. Data wpisu: 20 maja 1943. Rs. 1003 a

Nr. I. RS. I. 140. Sąd Okręgowy w Rzeszowie, sprawa Kasy Stefczyka w Swilczy o wpisanie do rejestru spółdzielni zmian postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru I, 140 następujące dane: I. wybrany członkiem zarządu Józef Osetkowski, II. wykreślono Wiktora Błażewskiego. Data wpisu 12 maja 1943 r. Rs. 1003 b

I. RS. II. 68. Postanowienie. Dnia 15 maja 1943. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, po rozpoznaniu wniosku Zarządu firmy Spółdzielnia Spożywców Kółka Rolniczego w Marcinkowicach z odpowiedzialnością udziałami — o wpis zmiany Zarządu postanawia: wpisać w rejestrze spółdzielni przy powyższej firmie, iż w miejsce Wojciecha Budnika, Stanisława Bąka i Stanisława Smajdora wybrani zostali na członków Zarządu Żak Jan, Kwiatkowska Stanisława i Samec Stanisław. Rs. 1010

I. RS. II. 33. Postanowienie. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, po rozpoznaniu wniosku Zarządu o wpisanie do rejestru spółdzielni nowowybranych członków Zarządu przy firmie Kasa Stefczyka spółdz. z nieogr. odpow. w Nowem Bystram postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni, nr. rej. I. RS. II. 33, iż w dniu 4 kwietnia 1943 wybrano ponownie do zarządu Józefa Łacka, Michała Hołowaczuka i Alojzego Polaka. Rs. 1011

Nr. II Rs. II. 207. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 14 maja 1942 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie: Składnica Kółek Rolniczych Stowarzyszenie Spółdzielcze z ograniczoną odpowiedzialnością w Wojniczu, że ustąpili członkowie Zarządu Stanisław Mirochna i Mikołaj Smoliński, oraz zastępcy członków Jan Skóraś, Jan Bąk i Franciszek Piasecki, a w miejsce ich wybrani zostali Franciszek Oćwieja i Tadeusz Rudnicki. Rs. 1020.

II. Rs. III. 319. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 10 marca 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Spółdzielnia Spożywców „Jutrzenka" w Chrząsłowie z odpowiedzialnością udziałami, że ustąpił członek Zarządu Józef Flur, a w miejsce jego wybrany został Józef Burczak. Rs. 1020a.

II. RS. III. 357. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 21 stycznia 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Spółdzielni Spożywców „Przyszłość" w Nagoszynie z odpowiedzialnością udziałami, że odwołany został członek zarządu Władysław Gąsiorek, a w miejsce jego wybrany został Kazimierz Węgrzyn. Rs. 1020 b.

II. Rs. III. 403. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 10 marca 1943 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Spółdzielnia Spożywców „Miechowianka" w Miechowicach Wielkich, z odpowiedzialnością udziałami, że ustąpili członkowie

Zarządu Mieczysław Czech, inż. Władysław Syguliński i Franciszek Kuczak, a w miejsce ich wybrani zostali Ludwik Pudło, Julian Burzawa i Józef Kózka. Rs. 1020c.

I. RS. I. 92. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu. Dnia 2 czerwca 1943 r. wpisano przy firmie Kasa Stefczyka Spółdzielnia z nieogran. odpow. w Płaszkowej w rejestrze Spółdzielni, iż w dniu 26 kwietnia 1943 w miejsce Jana Siedlarza i Stanisława Serafina wybrano do zarządu Stanisława Michalika i Antoniego Janusza. Rs. 1026

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 17 kwietnia 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Pszczółka" w Mokrzeszy, S. 50: Zarząd obecnie stanowią: Nocoń Józef, Piaszczyk Stanisław, Stefaniak Ludwik. Rs. 1046.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 21 kwietnia 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Jedność" w Dobryszycach, S. 81: Zarząd stanowią: Tomasz Zabiegała, Władysław Trybulak, Władysław Molik. Rs. 1046a.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 29 marca 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Dąbrowianka" w Dąbrowie Zielonej, S. 82: Zarząd obecnie stanowią: Kaczmarek Bolesław, Żak Władysław, Muszczak Stefan. W dniu 6 maja 1943 r. przy tejże spółdzielni wpisano: Zarząd obecnie stanowią: Kaczmarek Bolesław, Janczewski Zygmunt, Kaczmarek Kazimierz. Rs. 1046b.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 2 czerwca 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Nadzieja" z odp. udział. w Radziechowicach II., S. 90: Zarząd stanowią: Soska Tadeusz, Boruta Roman, Łewć Jan. Rs. 1046c.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 6 maja 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Spółdzielnia Spożywców „Wyzwolenie" w Chrzanowicach, S. 106: Zarząd obecnie stanowią: Józef Grzejszczak, Józef Szymczyk, Lucyna Chodkiewicz. Rs. 1046d.

W rejestrze Spółdzielni Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego wpisano następujące wpisy: W dniu 26 maja 1943 r. przy spółdzielni pod firmą: Rejonowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Koniecpolu, S. 124: Zarząd obecnie stanowią: Leonard Kosmalski, Józef Mączyński, Józef Mycka. Rs. 1046e.

Rozwiązania i likwidacje spółdzielni

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Warszawie likwidator Banku Spółdzielczego z o. o. w Mińsku Maz., stosownie do art. 76 ustawy o spółdzielniach, wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w ciągu 3 miesięcy od ostatniego ogłoszenia pod adresem: Józef Jopek, Warszawa, ul. Barokowa 2 b m. 1. Ponieważ księgi i dowody w czasie działań wojennych w 1939 r. zaginęły, roszczenia muszą być należycie udokumentowane. Sp. 1031/Ogl. II.

Likwidator z Urzędu Spółdzielczego Banku Udziałowego z n. o. w Puławach w likwidacji zawiadamia, że likwidacja wyżej wymienionej spółdzielni dobiega do zakończenia, że stosownie do wymagań Art. 76 ustawy o spółdzielniach w roku 1932 ogłoszone zostało wezwanie do wierzycieli i tym, którzy zgłosili uzasadnione pretensje, należności zostały wypłacone. — W czasie działań wojennych we wrześniu 1939 r. niektóre księgi i dokumenty należące do spółdzielni uległy zniszczeniu, tak że mogły niektóre zgłoszenia wierzycieli zaginąć. W tym stanie rzeczy przed zgłoszeniem wniosku o wykreślenie Spółdzielczego Banku Udziałowego z n. o. w Puławach w likw. z rejestru handlowego, wzywam wierzycieli wymienionej spółdzielni, których pretensje dotychczas z wyżej wymienionych względów nie zostały uregulowane do zgłaszania roszczeń należycie udokumentowanych w ciągu 3 miesięcy od ostatniego ogłoszenia, pod adresem Likwidatora Reginy Słopnickiej-Czyżewicz Puławy, Parkstraße Nr. 43. Sp. 1040/Ogl. II.

Postanowieniem Sądu Okręgowego jako Rejestrowego w Lublinie z dnia 26 lutego 1943 r. Spółdzielnia Handlowo-Wytwórcza Rymarzy i Siodlarzy z odp. udz. w Lublinie, Nr. Rej. Sp. 967, została rozwiązana i znajduje się w likwidacji. Ustanowiony tą decyzją likwidator Władysław Oksiuta, zamieszkały w Lublinie, Zamojska 1. m. 3. wzywa wierzycieli, aby w terminie trzech miesięcy od daty ostatniego (trzeciego) ogłoszenia zgłosili swoje roszczenia pod jego adresem. Sp. 1037/Ogl. II.

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Lublinie likwidator Spółdzielni Mleczarskiej w Niedziałowicach z odpow. ogranicz. stosownie do art. 75 ustawy o Spółdzielniach wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie trzech miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia pod adresem: Antoni Krawiński, Lublin, ul. Lubartowska 2. Sp. 1019/Ogl. I.

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Lublinie likwidator Ukraińskiego Gospodarczego Objednania z odpowiedz. ograniczoną w Chełmie, stosownie do art. 75 ustawy o Spółdzielniach wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie ustawowym, pod adresem: Antoni Krawiński, Lublin, ul. Lubartowska 2. Sp. 1019a/Ogl. I.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Siedlcach jako Rejestrowego z dnia 30 stycznia 1941 r. Spółdzielnia Mleczarska w Feliksinie została rozwiązana i znajduje się w stanie likwidacji. Wobec powyższego na podstawie art. 76 Ustawy o Spółdzielniach, wzywam wszystkich wierzycieli wymienionej spółdzielni do składania roszczeń w terminie przewidzianym ustawą o spółdzielniach. Jednocześnie zaznaczam, że część dokumentów i ksiąg spółdzielni uległa zniszczeniu, wobec czego zgłoszenia wierzycieli muszą być należycie udokumentowane. Roszczenia proszę zgłaszać pod adresem Likwidatora z urzędu Bogusza Czyżewicza, Puławy, Parkstrasse 43. Sp. 1027/Ogl. I.

Ustanowiona postanowieniem Sądu Okręgowego w Lublinie, Wydział Rejestru Handlowego z dnia 30 czerwca 1941 r. Likwidatorem z urzędu Opolskiej Spółdzielni Rolniczej z o. o. w Opolu Lubelskim w likwidacji, na podstawie Art. 76 Ustawy o spółdzielniach, wzywam wszystkich wierzycieli wyżej wymienionej spółdzielni do składania roszczeń należycie udokumentowanych w terminie ustawowym pod adresem Likwidatora z urzędu Reginy Słopnickiej-Czyżewicz, Puławy, Parkstrasse Nr. 43. Sp. 1028/Ogl. I.

Mianowany przez Sąd Okręgowy jako Rejestrowy w Siedlcach likwidatorem z urzędu Kasy Spółdzielczej z nieogran. odpow. w Sobieniach-Jeziorach, w likwidacji na podstawie Art. 76 ustawy o spółdzielniach, wzywam wszystkich wierzycieli wyżej wymienionej spółdzielni do składania swych roszczeń należycie udokumentowanych. Jednocześnie nadmieniam, że księgi i dokumenty należące do spółdzielni uległy częściowemu zniszczeniu. Adres likwidatora z urzędu: Regina Słopnicka-Czyżewicz, Puławy, ul. Parkstrasse Nr. 43. Sp. 1049/Ogl. I.

Uwaga
na niebezpieczeństwo wołka zbożowego!

Spichrze więc Wasze przed zmagazynowaniem zboża spryskujcie i szorujcie preparatem

Anox Schering

Do nabycia przez Distriktstellen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle, Krakau oraz przez Rolnicze Spółdzielnie handlowe i odnośne firmy handlowe.

Sekretariat Szkoły Handlowej oraz Kursów Wieczorowych

z zakresu spółdzielni i bankowości przy ul. Lubartowskiej 13, tel. 40-73 przyjmuje wpisy na rok szkolny 1943/44 w terminie przedwakacyjnym oraz udziela bliższych inform. codz. w godzinach przedp. od 10—12 prócz św.

Stenografii polskiej i niemieckiej
oraz języka niemieckiego
nauczają listownie
Korespondencyjne Kursy Stenografii
Lublin, skrytka pocztowa 109.
Wyczerpujące informacje po nadesłaniu zł. 2·-.

ESENCJE OWOCOWE
do lemoniad, ciast, wódek, lodów itp.
produkuje
LABOR. CHEM.-TECHNICZNE
Lublin, Szewska 1-6, Tel. 43-82

Abavit Schering

opłaca się stokrotnie!

Nasiona bejcowane zaprawą
»ABAVIT«
zapewniają bogaty plon.

Nabyć można przez Distriktstellen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle, Krakau oraz przez Rolnicze Spółdzielnie handlowe i odnośne firmy handlowe.

Hurtownia Papieru

Michał Fleischer Kraków Karmelicka 6
Biuro sprzedaży oraz skład papieru na Galicję, Lwów Syxtuska 23

Skład Materiałów Piśmiennych i Papieru Pakowego
ZENON PSURSKI, Warszawa
Marszałkowska 137 · telefon 584-73
Hurt (Skład w podwórzu) Detal
Prowincja za zaliczeniem

KORESPONDENCYJNE KURSY KSIĘGOWOŚCI
Lublin, skrytka pocztowa 105
Nauka wszystkich systemów księgowości dla początkujących i zaawansowanych.
Informacje po nadesłaniu znaczka pocztowego zł. 3·-.

MARKE SCHOLLE

Marka SCHOLLE
jest określeniem dla zwierzęcych preparatów leczniczych i pielęgnacyjnych.
Do nabycia w aptekach o ile te ostatnie już je posiadają.
Apogepha
„APOGEPHA"
Dr. Starke i Max Biering
Dresden A 19

Biblioteka Rolnicza — źródłem wiedzy fachowej!

Kierownik Wydawnictwa: Inż. roln. Dr Florian Łorzyński, Krakau. Redaktor naczelny: Inż. roln. Dr Florian Łorzyński, Krakau; Zastępca: Janusz Górski, Krakau. Odpowiedzialny za zagadnienia spółdzielcze: Jan Frąckowiak, Krakau. Kierownik działu ogłoszeń: Henryk Kwilecki, Krakau. Wydawnictwo Wydawnictwo Rolnicze, Krakau, Glatzer Str. 48, Tel. 116-79 i 116-80. Druk ZKW, Krakau, Universitätsstr. 19a. Ważny cennik Nr 1.